

XIV. ÉVF. • SZAM 34
[Cluj]—Kolozsvár, 1931
február 12 Csütörtök
5691 ÉV Sebat 25

Az Uj Kelet az egyetlen
és bányászati zsidó
napilapja
Cikkeink utannymozás
forrás megjelölésével engedjük
meg
Kéziratokat nem küldünk vissza
megőrzésükre nem vállalkozunk

Taxa posta
plattin in num
No. 2247164

BUDAPEST

Ara 5 lej

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Str. Baron L. Pop (v. Brassai
ucca) 10 szám. Telefon 9-77

ELŐFIZETESI ÁRAK:

Félévre 600 lej
Negyedévre 320 lej
Egy hónapra 110 lej

KÜLFÖLDI

ELŐFIZETESI ÁRAK:

Egy óra 1 dollár (vagy ennek
megfelelő pénznem)
Egy évre 10 dollár
Hirdetések tarifa szerint
vételnek fel

UJ KELET

ESZÉK-POLITIKAI NAPILAP

Az amerikai zsidó tragédia

Amerikából riasztó hírt hozott a táviró. A gazdasági válság leküzdése érdekében az amerikai hatóságok az utolsó eszközökhöz nyulnak és csapatostul fogdoszák össze azokat az idegen állampolgárokat, akik munkanélkül ödöngenek és kényszerrel kényszerítik őket Amerikából. Minden Amerikában élő idegen állampolgárt halálra ítéltek az intézkedés, de a legkeservesebben a Kelet-Európából odavetődött zsidó tömegeket sújtja. Hiszen a háboru utáni években Kelet-Európából csaknem kizárólag zsidók vándoroltak ki Amerikába.

A háboru után keletkezett nemzeti államok szisztematikusan tették tönkre a zsidó tömegek egzisztenciáját. A kelet-európai zsidóságban hatalmas vágy égett és akarat dolgozott azon, hogy egészségesebb osztály berendezkedésre, produktív foglalkozásokra rétegződjenek át. A különböző utóállamok kormányai azonban nemcsak hogy nem nyújtottak segítséget ehhez a processushoz, de az antiszemita jellegű törvények és rendeletek önmagukban meg a meglévő földet is kihúzták a zsidók lábai alól és a meglévő szerszámokat is kiűzték a zsidók kezéből. A zsidó középosztályt rendre szorították ki az állami és községi hivatalokból, az állami műhelyekből és lassan-lassan nem lesz hely számukra a kereskedelemben és az iparban sem. Az így deklaszált zsidó tömegek százezer számra vettek volna vándorbotot a kezükbe, ha lett volna hova indulniok.

Néhány éven keresztül Amerika felszívott több ezer keleti zsidó bevándorlót, akiknek javarésze mindmáig nem jutott még el az állampolgárossáig. Ezek a zsidó tömegek az utóbbi hónapokig nyugalmomban éltek. Meg volt a mindennapi kenyérük biztonsága és politikai, vallási, nyelvi és kulturális szabadságukat senki sem korlátozta. Amióta azonban Amerikát is kikezdte a válság, egy csapásra minden megváltozott. Legelőször az idegenek kerültek a munkanélküliség keserves soráira, ami természetesen is hiszen kemény verseny idején, mikor egy darab kenyérért folyik a harc, a Kelet-Európából kikérült gyámoltalan zsidó nem tudja megállni a versenyt a benszülött amerikai munkással. Az Amerikába szakadt zsidó munkások munkanélkülisége ezrével döntötte nyomorba a kelet-európai zsidó családokat is, akiknek szegényes egzisztenciája esztendőnkön keresztül az Amerikából esurranó dollárokra volt építve. Mindez csak a kisebb baj volt, mert mindegyik munkanélkülivé lett Amerikába szakadt zsidó munkásban élt a remény, hogy egy-két hónap, vagy esztendő múlva megfordulnak a viszonyok és újra tartós keresethez jutnak.

Most azonban ez a remény is szertefoszlott. Amerika ugyanazt tette, mint amit hasonló esetekben az európai országok szoktak tenni, amikor sehogy sem tud már kenyeret adni saját fiainak kintasítják az idegen állampolgárokat, hogy ne egyék el a még megmaradt kevés kenyeret az amerikaiak elől. Ki tehet arról hogy a Kelet-Európából éveken keresztül odaszakadt zsidók még nem szerezhették meg az amerikai állam polgárosságot? A munkanélküliség védelmében találtak vétkesnek, idegen állampolgárokat tehát pusztulniok kell az idegen földiéről, amely már régen siralomvölgyévé változott. Távozniook kell Amerikából de hová menjenek? Haza? Hiszen nem a kalendvagy hajította őket otthonról tengerentútra, hanem a végtelen éhezés és a legkétségbeesettebb nyomor. Azóta minden kelet-

Ujra optimista hírek érkeznek a kölcsöntárgyalásokról

Popovici miniszter az aláírt kölcsönszerződéssel a zsebében érkezik haza Bukarestbe

Harminchét millió dollárt jegyzett le Franciaország, a Krüger-csoport, Amerika, Csehszlovákia, Svájc és a romániai bankok

Amerika résztvesz a kölcsönben, de Anglia visszavonta az ajánlatát

Bucuresti-Bukarest, február 11. (Az Uj Kelet tudósítójától.) Mióta Popovici Mihály pénzügyminiszter Párizsba utazott, a hetek óta folyamatban lévő kölcsöntárgyalások realizálása érdekében, a bukaresti sajtó hasábjain egymást kergetik az ellentmondó jelentések. Ha az egyik napon azt jelentik a lapok, hogy az újabb nyilvánosságra jutott súlyos feltételek bizonytalan időre odázták el a kölcsön megkötésének lehetőségét, másnap már arról tudnak, hogy a tárgyalások a legjobb mederben folynak s már csak napok kérdése a kölcsönszerződés aláírása.

A pénzügyminiszter optimista távirata

A tegnapi peszimista nap után ma újra optimista nap volt Bukarestben. A főváros politikai és pénzügyi körében a kora délelőtti órákban híre terjedt el annak, hogy Popovici Mihálynak egy újabb távirata érkezett, amely jelenti a kormányának, hogy a kölcsön már realizáltnak tekinthető.

A délutáni lapok a távirat hírére megerősítették. Az Epoca arról adott hírt, hogy a távirat szerint csak az utolsó simítások vannak hátra, úgy, hogy Popovici Mihály szombaton aláírja a szerződést, este az Orient expresszre ül és hétfőn az aláírt kölcsönszerződéssel együtt megérkezik Bukarestbe.

Harminchét millió dollár jegyzése biztosítva van

Az Adevurul ma délutáni száma már részletes jelentést is közöl a tárgyalások utolsó fázisáról. Eszerint az eredetileg negyven millió dollárra tervezett kölcsönből 30-32 millió dollár jegyzése már biztosra vehető és pedig 16 millió dollárt jegyeznek le a francia pénzesportok, 8 milliót Krüger, 4 milliót az amerikai National City bank, egymilliót a svájci érdekeltségek másfélmilliót a csehszlovák pénzes-

portok, és egy félmillió maradt a román bankok részére. Amennyire örömet keltett bukaresti körökben az a hír, hogy az amerikai pénzesportok részt vesznek a román kölcsön jegyzésében, ugyanolyan kellemetlen impressziót váltott ki a táviratnak az a része, hogy az angol pénzesportok, amelyek eredetileg szintén bekapcsolódtak a kölcsöntárgyalásokba, az utolsó pillanatban visszavonták ajánlatukat. Valószínűnek tartják, hogy az angolok azért vonták vissza ajánlatukat, mert Románia beieiment abba, hogy Franciaország a lejegyzett részlet egy részét áruban szállítsa Romániának. Hiányzik még Hollandia jegyzése is, a holland pénzesportok ugyanis attól

tették függővé korábbi ajánlatuk fenn tartását, hogy Románia rendezze a háboru előtti osztrák és magyar eredetű tartozásait, valamint a Bega csatornával kapcsolatos függő anyagi differenciákat.

Ezek szerint tehát mintegy 32 millió dollár lejegyzése bizonyos. Popovici pénzügyminiszter azonban reméli, hogy újabb kibocsátás révén ez az összeg növekedni fog. E stabilizációs kölcsönön kívül egyébként is tárgyalásokat folytat a pénzügyminiszter a már többször említett utépítési kölcsönről is, amelynek összege 10-12 millió dollár lesz és így Románia a most megkötendő kölcsönszerződések révén mintegy 42-45 millió dollárhoz jut.

Románia hozzájárult az összes feltételekhez

A legújabb hírek szerint a kölcsön kibocsátási árfolyama 86-88 lesz, amelyből még lejön 5 százalékos komisszió, adó és illetékek címén. Az Adevurul arról is tud, hogy Popovici pénzügyminiszter a francia pénzesportokkal megegyezett abban, hogy Románia milyen garanciákat nyújt a kölcsön felhasználását illetően. Hogy melyek ezek a garanciák, arról nem érkezett részletes jelentés. Románia egyébként hozzájárult ahhoz is, hogy a kölcsönt nyújtó érdekeltségek újabb pénzügyi szakértőt, illetőleg ellenőrzőt küldjenek Romániába.

Minisztertanács előtt a kölcsön ügye

Ma délelőtti egyébként minisztertanácson Mihalache és Voicu Nitescu lásk legújabb fázisairól. A minisztertanács Mihalache és Voicu Nitescu referáltak a kormány tagjainak azokról a vizsgálatokról, amelyeket a közgazgatási, illetőleg bírói hatóságok folytattak le a bukaresti tüntetések ügyében. A referátumok meghallgatása után a kormány instrukciókat adott a két miniszternek, hogy a kamara mai ülésén milyen értelemben válaszoljanak

azokra az interpellációkra, amelyek az ellenzéki képviselők részéről hangzottak el a bukaresti tüntetések ügyében. Ezután került szóba a kölcsöntárgyalások ügye, amelynek során felolvasták Popovici délelőtti érkezett táviratát és megfogalmazták azt a táviratot, amelyben további instrukciókat ad a kormány a pénzügyminiszter részére.

Minisztertanács után Mironescu miniszterelnök kihallgatáson jelent meg a királynál, akinek részletes jelentést tett az új helyzetről.

Jugoszláviában felemelték a buza és a liszt vámját. Belgrádból jelentik: A gazdasági válság egységes szanálására és a vámbékére vonatkozó genfi tanácskozásokra különös és a mai viszonyokra jellemző választ adott mostan a belgrádi kormány gazdasági politikája. Legújabb jelentések szerint ugyanis a miniszterium elhatározta, hogy a buzának és lisztnek vámját nagymértékben felemeli. Ugyanakkor Jugoszlávia gabonaexportjának emelésére dumping-tarifát állapít meg a külföldre szállított kukorica számára, melynek vasuti szállításáért 25 százalékkal kevesebbet fognak fizetni, mint eddig.

európai államban még rosszabbak lettek a viszonyok és az Amerikából kiutasított munkanélküliek csak éhenhalni térhetnek vissza szülőföldjükre. Hazajönnek éhenhalni és magukkal hozzák a szertefoszlott legendát, nincs már többet Amerika, nincs már többet hazája a korlátlan lehetőségnek. Száz kelet-európai zsidó közül ötvennek van a kezében már régesrég a vándorbot, háztán a batnyja, de csak saját tengelye körül foroghat kétségbeesetten, nincs kiút semerre.

Soha nem volt olyan nagy szükség a zsidó vándorlásra, mint napjainkban és

soha olyan reménytelenül nem omlottak össze a kivándorlási lehetőségek, mint éppen most. Tengeren innen és tengeren túl nincs már egyetlen ország sem, amely hajlékot, munkát és kenyeret adna az országutak zsidó vándorainak.

Csak egy keskeny földcsáv van a Földközi tenger partján: Palesztina, amit a magunkénak mondhatunk. Verejétkkel, vérrrel és könnyel építik fel a chalcok Palesztinát, amely egyedül adhat ott-hont és nyugalmat, kenyeret és biztonságot az éhhalálra és pusztulásra ítélt keleti zsidó tömegeknek. Minden újabb négyzetcentiméter földdarabkáért ke-

seserven kell megdolgozni és megküzdeni Palesztinában, de végig kell vinni a harcot, mert az egész világ zsidóságának ma már az egyetlen menedéke Erec Jiszráel. A palesztinai jász csak akkor tud mélyebb gyökereket eresztetni a földre, ha a galut zsidóságának áldozatkészsége egy pillanatra sem akad el és ezért csak egyetlen logikus feleletük lehet minden olyan hirre, amely újabb akadályokat gördít a zsidó vándorlás elé: meg kell erősítsük az országépítő alapokat, hogy hazát teremthessünk az elsodort és éhhalálra ítélt zsidóknak Palesztinában.

Interpellációs nap a kamarában

Cuza szerint Romániában túl sok a zsidó bíró, a zsidó ügyvédek pedig nyomorba taszítják román kollegáikat

Hedrich szász képviselő felolvasta a kamarában a belügyminisztériumnak a kisebbségi nyelvhasználatot tiltó körrendeletét

Bucuresti-Bukarest, február 11. (Az Uj Kelet tudósítójától.) A kamara mai ülésén jelentéktelen felszólalások után Negre liberális képviselő interpellációt intéz Madgearuhoz ama rablóbanda ügyében, mely a CFR-nél garázdálkodik és amely kérdésben már felszólalt a parlamentben.

Madgearu bejelenti, hogy a vizsgálat megindult.

A belügyminisztérium rendelete a kisebbségi nyelvek használatáról

Hans Hedrich szász képviselő felolvassa a kolozsvári tartományi igazgatóságnak 1461-931. számú körrendeletét, amelyben alantás hatóságait annak tudomásulvételére utasítja, hogy a magyar és német nyelven benyújtott hivatalos kérvények érvénytelenek és a jövőben csak román nyelvű beadványokat lehet elfogadni. A tartományi igazgatóságnak ez a rendelete bizonyára a belügyminisztériumnak 324-931. számú körrendelet alapján jutott a közgazgatási fórumokhoz, amelyben a belügyminisztérium a német és magyar nyelven benyújtott felfolyamodá sokat semmisnek minősíti és elrendeli, hogy a jövőben csak román nyelvű kérvényeket szabad elfogadni. Hans Hedrich kijelenti, hogy ez az intézkedés szöges ellentétben áll a kormány- és a gyulafehérvári pontokkal, amelyeknek betartása még nem is olyan régen sarkalatos programpontra volt a nemzeti parasztpártnak. A kormány egyetlen ígéretét sem váltotta valóra és így nem lehet tudni, hogy mit hoz a holnap. Kéri a belügyminisztert, hogy végre vonja vissza ezt a rendeletet, mely legtermészetesebb jogaiban sérti meg a kisebbségeket.

Călinescu diplomatikus válasza

Az interpellációra Călinescu belügyi alminiszter válaszolt. Kijelenti, hogy a Hedrich által hangoztatott vádak nem felelnek meg a valóságnak. A belügyminiszter rendelete nem akarja megsemmisíteni a kisebbségnek azt a jogát, hogy anyanyelvükön teriesszék elé kérvényüket. Azokon a helyeken, ahol a városi és megyei tanácsban kisebbségek vannak és a felszólalások a tanácsosok anyanyelvén is törhetnek, a kisebbségi polgárok továbbra is anyanyelvükön fogalmazhatják meg kéréseiket. A belügyminisztérium rendelete azokra a kérvényekre vonatkozik, amelyek nem lokális jellegűek, hanem a felsőbb hatóságok és központi szervek elé kerülnek. Mintán a felsőbb közigazgatási fórumok tisztviselői nem tudnak sem magyarul, sem németül nyilvánvaló, hogy oda nem lehet magyar és német kérvényeket felterjeszteni.

Hedrich megállapítja, hogy az alminiszter nyilatkozata teljesen ellentmond a belügyminiszter rendeletének szövegével. A választ ilyenformán tudomásul veszi.

Cuza a zsidó ügyvédekről

Cuza interpellál ezután és a román jogászok helyzetéről beszél. Megállapítja, hogy a román ügyvédek között nagy a zsufoltság úgy, hogy az ügyvédi kamarák keretei nem elegendők befogadásukra. Nagyon káros ez a helyzet különösen a román nemzetiségű ügyvédekre, akik előtt a zsidó ügyvédek az összes jó ügyeket elkaparintják. Gherman szocialista: Bizonyára azért, mert a zsidó ügyvédek jobbak.

Cuza: Ehhez maga nem ért. De nemcsak az ügyvédi karban, hanem a bírák között is sok a zsidó. Különösen Bukovinában, ahol a törvénytiszteleten nagyon sok zsidó bírót neveztek ki. Elismeri, hogy a kisebbségek elfoglalhatnak állami hivatalokat, de végeredményben Románia mégis nemzeti állam, ahol

igazságszolgáltatási fórumot nem vezethetnek zsidók.

— Képzelmek el — mondta —, hogy én kerülnék egy ilyen zsidó bíró elé. (Általános derűlttség.)

Cuza annak a véleményének adott kifejezést, reméli miszerint Junian igazságügyminiszter is tudomással bír ezekről a dolgokról és végül kérte az utolsó három évben kinevezett bírák listáját.

Negre liberális a szövetkezetben dúló kérdésekben intéz kérdést a kormányhoz.

Madgearu kijelenti, hogy ezt a problémát ő is fontosnak tartja és kéri Ne-

gurét, mielőbb tartsa meg interpellációját.

Clopotel többségi képviselő a postai levélforgalmak kérdésében interpellál. Kijelenti, hogy a postán nem kezelik lekiismeretesen a levélzállítást. A leveleket egy harmadosztályba gyömöszölik be és egy ilyen vagon csak minden huszonnégy órában indul.

Pop-Csicsó jogszerinti szenátorsága a szenátus előtt

A szenátusban felolvasták Pop-Csicsó István átiratát. Ismertes, hogy a liberális parlamentben Pop-Csicsó Ist-

HIOB

Der Roman eines einfachen Mannes von

JOSEPH ROTH

Seit Heine ist kein jüdischer Stoff in solcher Glut und Tiefe des Erlebens gestaltet worden wie dieses Hioh von heute.

Ára Lei 240.—

Kapható az Uj Kelet könyvosztályában.

ván nem kapta jogszerinti szenátorságát, mert a semmitőszék nem adta meg ezt a jogot a kamara jelenlegi elnökének. Pop-Csicsó István, aki a gyulafehérvári nemzetgyűlés elnöke volt, ezen az alapon újra kéri ügyének felülvizsgálását, mert újabb bizonyítékai vannak annak igazolására, hogy valóban elnöke volt a nemzetgyűlésnek.

A szenátus Pop-Csicsó István átiratát tudomásul vette és Bratu elnök enunciaálta, hogy a szenátus revízió alá veszi Pop-Csicsó István jogszerinti szenátusi állását.

Tizenöt orosz menekült akart a Dnyeszter jegén keresztül Romániába szökni

A menekülők alatt beszakadt a jég, négy a vízbefulladt és tizennégynek sikerült elérni a partot

Bucuresti-Bukarest, február 11. (Az Uj Kelet tudósítójától.) A bukaresti főszigancára ma távirat érkezett Kisebbségből, amelyben a beszarabiai hatóságok jelentik, hogy a kora hajnali órákban tizenöt főből álló orosz menekült csoport akart átkelni a Dnyeszter jegén. Az orosz határőrök észrevették a szökevények szándékait s utánuk lóttek, de

a lövések senkit sem találtak.

A sortűzzel megriaszított menekültek futni kezdtek a jégen, mire az alig befagyott Dnyeszteren az egyik jégtábla beszakadt és négy menekülő a jéges víz alá bukott, amelyből nem kerültek többé felszínre. A többi tizenegy szökevénynek sikerült átvergődni a veszedelmes

jégen keresztül a román partig, ahol a román határőröknek megadták magukat. A beszarabiai hatóságok most Bukarestből kértek instrukciókat, hogy mi történjék a Romániába került menekülőkkel, mert az orosz hatóságok, mint minden hasonló esetben, ezuttal is kérni fogják kiadatásukat.

A kampóskeresztesek és a német nemzetiek kivonultak a német parlamentből

A kommunisták azonban bennmaradtak. A kivonulás a házszabályrevízió miatt történt. Curtius beszámolt a népszövetségi ülészak eseményeiről

Berlin, február 11. A birodalmi gyűlés mai ülésén napirend előtt az ellenzéki pártok bejelentették tiltakozásukat a megszavazott házszabályreform ellen. Stöhr nemzeti szocialista bejelentette, hogy pártja nem vesz részt a parlament további munkájában s csak akkor fognak újra megjelenni a birodalmi gyűlésben, ha úgy találják, hogy a parlament részéről pártjuk ellen újabb merénylet készülne. A bejelentést az összes nemzeti szocialisták állva hallgatták végig s annak elhangzása után testületileg elhagyták az üléstermet. Loeb elnök ezután felolvasta Stöhrnek

hozzá intézett levelét, melyben közli elnöki állásáról való lemondását s azt, hogy pártjának többi tagjai is lemondanak a birodalmi gyűlési tisztviselői, jegyzői, stb. állásairól.

Loringhoben német nemzeti párti bejelentése következett ezután, aki közölte a birodalmi gyűléssel, hogy az új házszabályokkal szembeni tiltakozásul pártja kivonul a birodalmi gyűlésből és csak a külpolitikai kérdések megvitatásánál jelenik meg a parlamentben. A bejelentés elhangzása után a német nemzetiek is távoztak. Következett a

Landval bejelentése s távozása, majd a kommunisták részéről Stöcker kért szót. Stöcker is tiltakozott a házszabályok ellen, de ugyanakkor bejelentette, hogy a kommunisták bennmaradnak a parlamentben s folytatják a küzdelmet a reakció ellen. Napirenden volt a mai ülésen a külügyi költségvetés megvitatása s ezt Curtius külpolitikai tájékoztatója vezette be. Curtius beszámolt a genfi Európa-konferenciáról és a népszövetségi ülészak eredményéről, kitért a Young-terv revíziójának kérdésére és a leszerelés problémájára.

A kormány fáradt, de vár míg Maniu hazajön

A nemzeti parasztpárt szervezetének vezetői szolidárisak a kormánnyal

Bucuresti-Bukarest, február 11. (Az Uj Kelet tudósítójától.) A Calea Victoriein levő nemzeti parasztpárti klubhelyiségben tegnap este ülést tartottak, amelyen a pártszervezetek elnökei és a bukaresti képviselők vettek részt. A két Joanitescu kezdeményezésére összehívott ülésen Madgearu képviselte a kormányt, min a párt főtitkára.

Az ülés bizalmas lefolyású volt, a Curenul mégis közöl bizonyos részleteket annak lefolyásáról. A lap szerint P. Joanitescu fejtette ki az értekezlet célját, rámutatva arra, hogy az utóbbi időben rágalmozó hadjárat indult meg

a kormány tagjai ellen és e hadjáratral szemben a pártnak is tennie kell valamit.

Madgearu kijelenti, egyetért Joanitescuval abban, hogy megfelelő módon reagálni kell a rágalmozásra. Ami a kormányt illeti, nincsenek ellentétek a miniszterek között és teljes a szolidaritás. Kétségtelen azonban, hogy ha a párt továbbra is kormányon marad, ez népszerűségének teljes feláldozását jelenthetné. A párt fáradt és pihenésre szorul. Mindenki vessen számot önmagával és ha a kormányzás folytatása mellett dönt, akkor tartsa kötelességének a kor-

mányt teljes energiával támogatni. Mindezenre meg kell várni Maniut, aki nélkül dönteni nem lehet.

Capatianu panasolja, hogy a pártélet valósággal megszűnt. Mirto, majd főleg Dobrescu Aurél kifogásolják, hogy a párt a rágalmozással szemben nem foglalt állást, sőt inkább az ellenkezőjét mondhatnák.

Végül Anghelescu javaslatára kimondták, hogy a pártszervezetek elnökei teljes mértékben szolidárisak a kormánnyal.

Madgearu feltűnésteltető beszédét a reggeli lapok élénken kommentálják és a Miscarea már arról is tudott, hogy Madgearu nyílt konfliktusba került a pártvezetőséggel és minthogy a kérdéshelyzetben az ügy miniszterében a kérdésben izoláltak tekintik magát, lemondásra lép. A délutáni Luptában maga Madgearu cáfolja meg ezeket a híreket s kijelentette, hogy szavait tévesen adták vissza, mert ő nem a kormány lemondásának szükségességét hangoztatta, hanem csupán arról beszélt, hogy vajjon érdemes-e a nemzeti parasztpártuk továbbra is áldozatokat hozni.

SELECT MOZGÓ mai kezdettel mutatja be

Ramon Novarro

közismert művész legújabb éneklő és beszélő drámáját:

A TÜZES VÉR

Monopol Metro-Goldwin

pompás rendezésű filmet, melynek cselekménye Spanyolország legszebb vidékein játszódik le. A női főszerepet a bájos Dorothy Jordan alakítja nagy sikerrel

1931. február 12.

őterén a régi
ncz-féle

helyiség
adó

ebbet:

ügyvédi iroda
nirri No. 20.

ktromotorját indítja
kis villanykörtét is

elfedezés érdemét el
német fizikusra, pro
nárítja.

k elméleti alapjának
ek Plank teóriái. E
elő hullámhosszusá
fény sugar által ért
gásba hozza és ezál
hullámhosszu fény át
hullámhosszu villa
műszertesen nagyon
hogy csak bizonyos
garak jönnek tekin
az ultraviolet suga
vid hullámhosszuk
zathatók.

az elméleti alapon
ndszerint, nem akar
ozni és így nagyon
a a kérdésre, mely
kus kilátásaira vo

ilag nem lehet szó
alkalmazásról

g nem igen kerülhet
ki használás, bár
n, hogy a legutóbbi
áramszolgáltatás öt
tam és így valószí
a további fokozás
hogy néhány hónap
k néhány éven belül
nyiségben fogunk
leszteni. Az ilyen
on nehéz terminu
lmerül az a kérdés,
a gyakorlati kihasz
mert ma bizony a
gett áram még drá
uton nyert elektro
zonban már ma is
olyan területeken
ása rendkívül erős,
ábilis kihasználása
nélkül lehetséges.
zont még sokkal op
vek hangzanak el,
al tudós óvatossá
tál. Tényként álla
megtörtént az els
ban. Lehetővé vál
tése a napsugarak
bi már csak az id
utóbbi évek tapasz
vid idő. A Lange
n tovább fognak
ok is és tökéletesi
én valóban az em
a fogják állítani a
ha ez megtörténik,
n és a technika egy
aka kezdődik el.

ad bíróság megkezd
lítottjai bűnperének
nból jelentik: Az
ridi jelentése szerin
ság közelebből tár
felkelés 77 vádlott
számolni kell azzal,
lább öt halálos íté

gítik ki Önt!

ROSBART LUXOSA
ROSBART-SONDERKLASSE
MOND-EXTRA GOLD
ROSBART-LILA
MOND-EXTRA-LZODC.

C. DUISBERG
Carol 3

Nagy lelkesedés közepette bontott zászlót Galacon a zsidó nemzeti párt

Dr. Mayer Ebner beszéde az asszimilációs és népi politikáról

Bucuresti-Bukarest, február 11. (Az Uj Kelet tudósítójától.) Vasárnap, február 8-án a regátbéli Zsidó Nemzeti Párt galaci csoportja nagygyűlést tartott, amelyen dr. Mayer Ebner szenátor tartott hatalmas beszédet. A Zsidó Nemzeti Párt a régi királyságban széleskörű agitációt és propagandamunkát fejt ki. A mozgalom, amely tudvaleg a radikális eionistáktól indult, ma már ugy Moldova mint Muntenia valamennyi városában termékeny munkával folytatja működését. A Zsidó Nemzeti Párt munkájának eredményeként ma már a zsidóság nagy tömege áll a zsidó nemzeti eszme szolgálatában a régi királyságban is, amit az is bizonyít, hogy a Zsidó Nemzeti Párt gyűléseit a zsidóság óriási tömegei látogatták. Galacban a hatalmas előadótermet zsúfolásig megtöltő közönség előtt zajlott le a nagygyűlés, amelyről alábbi részletes tudósításunk számol be:

A Zsidó Nemzeti Párt és az UER

Isac Jancovici, a gyűlés elnöke megnyitójában üdvözölte dr. Mayer Ebner szenátort, Bleicher brailai delegátust és Mayer Segal, a Zsidó Nemzeti Párt központi bizottságának tagját. Dr. Herskovits a következő szónok, aki röviden a párt múltját ismerteti. A Herskovits, a cionista ifjúság nevében üdvözi a megjelenteket, majd Mayer Segal hosszabb beszédében ismerteti azokat az elvbéli különbségeket, amelyek a Zsidó Nemzeti Pártot az UER-től elválasztják. Az UER-nek meg volt valaha a szerepe és feltétlen érdemei vannak abban a harcban, amelyet a régi királyság lakossága a háboru előtt a zsidóság érdekében vitt, bár nem az övé a zsidók romániai egyenjogúsításának érdeme. Ez még a román kormányzó pártoknak sem tulajdonítható, mert az egyenjogúsítást nemzetközi konjunkturák befolyásolták.

S. Bleicher a brailai zsidóság üdvözlétet tolmácsolja, majd Klein Mose beszéde után hosszantartó ünneplések közepette dr. Mayer Ebner emelkedett szólásra.

A két álláspont

Nagyszabású beszédében Mayer Ebner kifejtette, hogy a zsidókérdésben az ország politikusai két álláspontot képviselnek. Az egyik álláspont szerint mózesvallású románok, vagy pedig nemzeti, de nem politikai kisebbség vagyunk. A másik álláspont az, hogy nemzeti és politikai kisebbség vagyunk — Ha elfogadnánk — mondotta Mayer Ebner — azt a tételt, hogy mózeshitű románok vagyunk és szerves részét képezzük a többségnek, akkor miért igyekeznek a román kormányok elrománosítani a moldovai és beszarábiai városokat, amelyben a zsidóság tekintélyes számban él? Miért van antiszemita mozgalom és az antiszemita tüntetők miért kiáltják így: „Le a zsidókkal!” Mert ha igaz volna az asszimilációs zsidóságnak az a feltevése, hogy mi mózeshitű románok vagyunk, akkor az antiszemita tüntetők is így kiáltanának: „Le a mózeshitű zsidókkal!” Ezt az álláspontot már kifejtettem egy román miniszter előtt, aki szintén azt a hitet vallja, hogy a zsidók román nemzetiségűek. És erre az érvre a miniszternek sem volt mit felelnie. Nemesak mi állapítjuk meg, hogy mik vagyunk, de fel kell figyelniük arra, hogy mit mondanak a körülöttünk élő népek. És a körülöttünk élő nemzetek és a magunk lelkiismerete is annak belátására kell, hogy vezessen, hogy zsidók vagyunk.

Nem akarjuk a többséget

Beszédét folytatva Mayer Ebner, tiltakozik ama vádaskodások ellen, mely szerint a Zsidó Nemzeti Párt

kormányzóparttá akarná minősíteni magát. Ez nem felel meg a valóságnak. Soha kisebbségi párt nem vezetheti a többséget és mi a magunk érdekeinek megvédelmezői kell, hogy maradjunk ebben az országban. Ha majd elkészül a kisebbségi statutum és politikai akcióinkat szabadon fogjuk tudni lebonyolítani, mint ahogy szabadok és függetlenek külföldi országokban élő testvéreink, a zsidóság a többi politikai pártok keretein belül is el tud majd helyezkedni. Ezidőszerint azonban egyetlen idegen pártban működő zsidó politikus sem ért el autoritást pártjában és nem fordult még elő olyan eset, hogy egy ilyen, a különböző politikai pártok keretein belül működő zsidó zsidóság szempontjából sikereket érhetett volna el a pártprogram irányításában. Csak mi, minden párttól független zsidók, tudunk elérni valamit a zsidóság érdekében. Ellenfeleink azt a vádat hangoztatják ellenünk, hogy izoláljuk és szeparáljuk magunkat. Mégis, ellenfeleink is külön alakulatokban szervezkednek, úgy nálunk, mint egész Európában, így Magyarorszá-

gon, Németországban, következésképpen „szeparálják és izolálják” magukat.

A zsidóság egy kormányt sem támogatott

Ezután Mayer Ebner Fildermann ismert asszimilációs tétéivel szállt vitába, majd hangsúlyozza, hogy a zsidópárt nem támogatható egyetlen kormányt sem, mert a kormányoknak a zsidókérdéssel szembeni közömbössége nem érdemelték ki a zsidóság támogatását. Megemlékezik a vandalizmusokról, amelyeket a mindenkori kormányok ölbetett kezekkel néznek. Majd a bukovinai részleges választásokról beszélt. Tiltakozik ama vádak ellen, amelyek szerint a zsidók árulást követtek el, amikor nem haladtak a kormány támogatását élvező szocialistákkal.

Befejezésül Mayer Ebner lelkes szavakat intézett a hatalmas közönséghez, amelyben a zsidó nemzeti gondolat megőrzésére hívta fel őket. Mayer Ebner beszéde végeztével percekig tartó ünneplésben részesítették.

A részvénytársaságok új adózási rendszeréről szóló törvényjavaslat egyelőre lekerül a napirendről

Mironescu miniszterelnök visszavonta a sok viszontagságon keresztülment javaslatot mindaddig, míg Popovici haza nem jön

Bucuresti-Bukarest, február 11. (Az Uj Kelet tudósítójától.) Jelentettük tegnap, hogy a szenátus pénzügyi bizottsága visszautasította Teianu államtitkárnak az adótörvény módosításáról szóló javaslatát, amelyet a kamara már megszavazott. Ez a javaslat a kamara által megszavazott szövegében tudvaleg úgy szól, hogy a nyereséggel dolgozó részvénytársaságok minimálisan alaptőkéjük és tartaléktőkéjük 3 százalékának megfelelő jövedelem után tartoznak adót fizetni. A szenátus pénzügyi bizottsága az UGIR bukaresti központjának intervenciójára

utasította vissza a javaslatot és rendes parlamentáris formák szerint a visszautasított javaslatnak újra vissza kellett volna kerülnie a kamara elé.

Mint most megbízható forrásból értesülünk, Mironescu miniszterelnök, aki ideiglenes minőségben a pénzügyminisztériumot vezeti, elhatározta, hogy a javaslatot egyelőre visszavonja s majd csak akkor terjeszti újra parlament elé, ha Popovici pénzügyminiszter hazaérkezik Párizsból. Ezzel a sok viszontagságon keresztülment javaslat néhány napig lekerül a napirendről.

Hyderiabad uralkodója, aki a világ leggazdagabb embere olyan egyszerűen él, mint akármelyik alattvalója, rengeteget dolgozik és még nem látta Európát

Sir Akbar Hydari, az indiai uralkodó követének érdekes nyilatkozata

London, február 11. A nagy indiai konferencia véget ért s a hindu delegátusok legnagyobb része már el is hagyta az angol fővárost. Egyike azoknak, akik legtovább ittmaradtak, a konferencia alatt és után a legnagyobb felhőtűt keltették, kétségkívül: Sir Akbar Hydari, Hyderiabad kiküldöttje volt. Hyderiabad uralkodója nemcsak a dus gazdag indiai hercegek leggazdagabbja, — de mint hogy ezt angol közzgazdászok nemrég kétségbevonhatatlanul kiderítették — egyben a világnak is leggazdagabb embere. Egész legendák keringenek erről a gazdagságról. Két évvel ezelőtt például Delhibe látogatott el a keleti fejedelem. Az utazás céljaira külön luxusvonatot építettek s a vonat-hoz huszonegy csodálatos gazdagsággal berendezett szalonkocsit csatoltak. Ez a vonat azonban csak a legszemélyesebb „személyi” használatára szolgált, mert a csomagját másik négy külön vonat vitte utána, amelyek közül az egyik, teljes egészében csupán a Nizam szalon autót szállította.

Legutóbb az a hír terjedt el róla Londonban, hogy hatvanmillió angol fontot utaltatott át a Bank of England-nek kamatoztatás céljából. A hír még nem nyert megerősítést, ami azonban egyáltalában nem jelenti azt, hogy — nem igaz. Hasonlóképpen arról is hírek ter-

jedtek el Londonban, hogy ékszerének értéke felülmúlja a négyszázmillió fontot!

Hyderiabad Nizamjáról el lehet mondani, hogy: igazán titokzatos ember. Európában még sohasem járt s hazáját, Hyderiabadot is csak igen különös alkalmakkor hagyja el. India határát még sohasem lépte át s mindent elkövet, hogy a publicitás minden formáját kerülje. A gazdag indiai hercegek sorából is hiányzott Londonban, bár nagyon várják érkezését.

Maga helyett Sir Akbar Hydarit, országának legfelsőbb pénzügyi vezetőjét és — eszt küldte el Londonba. És Sir Akbar Hydari meg is érdemelte ezt a nagy kitüntetést. A konferencia tagjai körében igen nagy hire volt, minden komoly kérdésben külön kikérték a véleményét és sok esetben valósággal döntőbírói szerepet töltött be.

Sir Akbar Hydarit urára vonatkozólag a következő érdekes kijelentéseket tette a sajtó egyik képviselője előtt:

— „Nizam of Hyderiabad”, az én uralomom, Hyderiabad korlátlan ura. Ma általában őt tartják a világ leggazdagabb emberének. Vagyonának összehasonlítása a világ többi dusgazdag embereinek vagyonával: igen nehéz és kockázatos dolog, kétségkívül van azonban,

A legolcsóbb beszerzési forrás az össze petroliumtermékek részére
Autó-benzin, petrolium, motorin, olajok, autógumik, alkatrészek az
AURORA PETROLIFERA

Cluj, Calea Regele Ferdinand 62
Telefón 855

hogy a Hyderiabad uralkodójának legendás gazdagságáról terjesztett hírek — legnagyobb részt igazak.

— Hogy a nagy, sőt lehet mondani: mesebeli vagyon tulajdonképpen miből áll, ugyanez nehéz volna megmondani. Elsősorban természetesen: földbirtokokból, a korona legnagyobb vagyoni tartozékaiból, másodsorban: rendkívüli értékű épületekből, azok berendezéseiből és csodálatos tartozékaiból s végül: legendás ékszerekből és drágakövekből.

A nagy vagyon: nagy gond

— A nagy vagyon azonban: nagy gondot is jelent. És az én uralkodóm valóban: a világ egyik legnagyobb gondú, legelfoglaltabb embere. A Nizamnak igen szép családja van, a fiai közül kettőnek juttatott nagyobb rangot és szerepet. Az egyik közülük: Hyderiabad trónörököse, a Nizam kedvence gyermeke.

— A vagyonnak nemcsak a kezelése, könyvelése, pontos rendbentartása okoz nagy gondot, de rengeteg gondot okoz a felhalmozott és folyton hasznóhajtó vagyon újabb hajtásának elhelyezése és gyümölesztetése is. Most legutóbb is adódott egy ilyen probléma, amikor is uralkodóm a mutatózó nagy pénzesfeleslegből igen jelentékeny — európai szummával: rendkívül nagy — összeget utaltatott át a Bank of India-hoz, Bombayba. A vagyonnak ezt a részét most itt fogják kezelni és — gyümölesztetni.

— A Nizam birtokainak nagyságát nem lehet számokban lefektetni, értékéről igen nehéz volna ma — a birtok-vagyon folytonos változása miatt — tökéletesen köpet alkotni. Az épületek értékének megállapítása hasonlóképpen a legnehezebb feladat volna. Végül: itt vannak az ékszerek, ezek megítéléséhez már könnyebb volna alapot találni. Persze: egyenes és határozott számokat mondani itt sem lehet. Annnyit azonban meg lehet állapítani, hogy az egész világon — beleértve az összes uralkodó és polgári ékszertulajdonosokat — a legértékesebb és legnagyobb ékszergyűjteménye Hyderiabad uralkodójának van.

Imádjá a munkát...

— E mérhetetlen gazdagság mellett azt hinné a laikus szemlélő, hogy a Nizam élete örökös tobzódásban telik el. Miesoda óriási tévedés ez! Egyszerűbb, szorgalmasabb embert, mint az én uralkodóm, még sohasem láttam. Csak ezt a szót lehet vele kapcsolatban használni: imádjá a munkát. És a nagy munka — mint majdnem minden más esetben — nála is az élet egyszerűségét jelenti. A hyderiabadi Nizam egyszerű életmódja már határos a puritánsággal s uralkodómnak a munka öröme mellett alig jut ideje arra, hogy — más örömei után is nézzen.

— Egy öröme és szórakozása azonban van, ami tökéletesen megragadja és le is köti a figyelmét. És ez: a keleti kiratok iránti mérhetetlen érdeklődése! Imádjá a zenét, elsősorban: a keleti zenét! Az indiai zene legnagyobb pártfogója, istapolója, mecénása Hyderiabad Nizamja.

— Az esztendő nagy munkája után rövid időre mindig meg szokott pihenni legszébb palotájában: Ootiban. Persze: ez a pihenés is csak az ő fogalmazása szerint pihenés. Mindent összegezve: az, akít ma a világ leggazdagabb emberének tartanak, egyben a világ legegyszerűbb embere is. A vagyon, a határtalan javak és kincsek evváltalan nem szédítik meg, nem változtatnak semmit életmódján, nem irányítják eszelekedeteit. Legfeljebb: gondot okoznak neki. Olvan gondokat, amilyeneket szegény ember el sem tud képzelni.

Ganz
A szer
veszte

Ócska ruha
szolódik le

Borsa-Borsa, február 11. (Az Uj Kelet tudósítójától.) Hát... ismerni...? En... benne volt az újság... urakat is én viszem... sára...

Igy kezdődött az a Ganz Májor borsai... a máramarosszigeti... egy héttel ezelőtt... máson bejön fülkém... terméti zsidó, ostor... a jelzett módon bem... mint akinek igen fo... van, leül velem szer... zavarodottan néz k... mondókájára.

Öszintén szólva, ne... végighallgatni... valót. Tudtam, hogy... megfosztotta a borsa... a szerencsétlen e... ges pszichozis kezd... nek egymás árnyéká... rágalmaznak s akár... az egyik úgy próbál... hogy a másikat a vi... De hát Mojszintól... egy negyedórás ut s... szemben. közvetlen... Muszaj meghallgatni

Májor csak
pott — pus
szerész...

— Mondtam Kiszle... fogom annyiba hagy... én. Májor, csak egy... Tetszik tudni, azok a... nyok lejöttek Borsár... szanak. Kiszler, a pá... s nekem, tessék csak... szvettert adott... A kereskedést nyitnak... holmikát, a többiek... egy új szvettert ves... a kolozsvári urakat i... mon Borsára, egy... mint valami koldus... Kiszlernek!

— Tegnap aztán... mentem Dumitrescul... lebb hajót s suttogó... nált nekem egy írás... Kiszler... Az egész... irni s akkor ő puszt... Májor liheg a bos... vária, hogy én is... segítsek talán Kiszle... hogy írjam alá Du... sét... Hiszen Májor... urakat is viszi a k... szvettert kapott...

S Borsán ma szir... mind ilven beteg M... napokon át tartó k... borzalmas tüzvész... ket és ma északarub... riül morzsolódik le... Soha még ily somas... ki a borsai állomás

A hétlak

Heteken át, valah... dóval találkoztam... zést keltette bennem... zok munkája körül... Panaszkodtak a ru... bizottsági tagok bár... jó ég tudná megmon... Hogy Borsára jöt... természetesen a ruhak... A helyiség egy... be van zárva. Kopog... bőlök de senki sem... dörömbölök és ekk... szedik a deszkákat... szek észre, mely g... dik. A szempár elt... mulva két szemp... Visszavonulnak és... kózsára, mert nems... tek az aítóval.

Vastag, dupla aj... kal álltma Teazi... hót lehet alatt, kü... ez órtéketek... Még beletelik öt... A két elosztó erős ő

Ganz Mayer irást hoz Dumitrescutól, hogy cseréljék ki a patikust...

A szerencsétlen borsai zsidók összeveszttek a kiosztásra kerülő rongyokon

Beteges pszichózis lett urrá a borsai zsidókon, akik rettenetes nyomorukban egymást gyanúsítják és rágalmazzák

Ócska ruhák és rongyos szvetterek között morzsolódik le a borsai zsidók szerencsétlen élete

Borsai-Borsai, február 11. (Az Uj Kelet tudósítójától.) Hát nem tetszik megismerni...? En vagyok Májér, aki benne volt az újságban... A kolozsvári urakat is én viszem be kocsimon Borsára...

Igy kezdődött az a beszélgetés, melyet Ganz Májér borsai kocsissal folytattam a máramarosszigeti-borsai vonaton. Alig egy hettel ezelőtt történt. A mojszi állomáson bejött fülkémbe egy behemótermetű zsidó, ostorral a kezében s a jelzett módon bemutatkozott. Azután, mint akinek igen fontos közölnivalója van, leül velem szemben s pár percig zavarodottan néz körül, míg belekezd mondokájába.

Őszintén szólva, nem volt nagy kedvem végighallgatni a fontos közölnivalót. Tudtam, hogy a tűz mindenüktől megfosztotta a borsai zsidókat és ezeken a szerencsétlen embereken egy beteges pszichózis kezdett uralkodni. Félnek egymás árnyékától, gyanúsítanak, rágalmaznak s akárcsak a fuldoklók, az egyik úgy próbál felszínre maradni, hogy a másikat a víz alá meríti.

De hát Mojszintól Borsáig még van egy negyedórás út s Májér leül velem szemben. Közvetlenül s beszélni kezd. Huszaj meghallgatni.

Májér csak egy szvettert kapott — pusztuljon a gyógyszerész...

— Mondtam Kiszlernek, hogy én nem fogom annyiba hagyni a dolgot. Hogy én Májér, csak egy szvettert kapjak... Tetszik tudni, azok a kolozsvári asszonyok lejöttek Borsára, hogy ruhát osszanak. Kiszler, a patikus, velük ment, s nekem, tessék csak meghallgatni, egy szvettert adott... A többiek ócskaruhakereskedést nyitnak s árulják a kapott holmikat, a többiek minden nap egy-egy új szvettert vesznek fel s én, aki a kolozsvári urakat is beviszem a kocsim Borsára, egy szvettert kapok, mint valami koldus... De majd adok én Kiszlernek!

— Tegnap aztán, tetszik tudni, elmentem Dumitrescuboz (Májér itt közelebb hajol és suttogva mondja) s ő csinált nekem egy irást, hogy cseréljék ki Kiszlert... Az egész falu alá fogja ezt írni s akkor ő pusztulni fog...

Májér liheg a bosszútól és csak azt várja, hogy én is helyeseljem. Hogy segítek talán Kiszler kicserélése körül, hogy írjam alá Dumitrescu feljelentését... Hiszen Májér, aki a kolozsvári urakat is viszi a kocsiján, csak egy szvettert kapott...

S Borsán ma szinte kivétel nélkül mind ilyen beteg Mojszók vannak... Hónapokon át tartó halálfélelem és egy borzalmas tüzvész megzavarta a lelkiállapotát és ma ócskaruhába és szvetterek körül morzsolódik le életük...

Soha még így szomorúan nem szálltam ki a borsai állomáson...

A hétlakatos ruhakiosztóban

Heteken át, valahányszor borsai zsidóval találkoztam, mindig azt az érzést keltezte bennem, hogy a bizottságok munkája körül nagy bajok vannak. Panaszkodtak a ruhakiosztás miatt, a bizottsági tagok bánásmódja miatt és a jó ég tudná megmondani, még mi miatt.

Hogy Borsára jöttem, első utam természetesen a ruhakiosztóba vezetett. A helyiség egy kiszuperált magtár, be van zárva. Kopogtatok majd dörmögök de senki sem jelentkezik. Ujra dörmögök és ekkor az ablakból elszedik a deszkákat. Egy szempárt vesznek észre, mely gyanakodva kémlelődik. A szempár eltűnik s egy pillanat múlva két szempár kezd kémlelni.

Visszavonulnak és úgy látszik tanácskozásra, mert nemsokára mutatni kezdtek az ajtóval.

Vastag, durva ajtó, erős vasnátkokkal ellátva. Igazi "safe deposit", ahol lehetett alatt, külön rekeszekbe őrzik az értékeket.

Még heletelik öt percig megbeintok. A két elosztó erős ököllel vigyáz közben

az ajtónál, nehogy valaki besurranjon velem.

S az elosztóban?

Jól megneveztem: hat láda, cipő, harisnya, ruha, fehérnemű és kalap. Kopogtak, repedtek, színüket senki se bírta megmondani. Egy máramarosszigeti ócskás biztosan nem adna az egészért 500 lejt. Ez a borsai ruhakiosztó készlete.

Es amikor kijöttem, már várakoztak vagy ötvenen. Azt hitték, hogy újra ruhaosztás lesz. Vegyesen voltak: férfiak, nők és gyermekek. Öreg zsidók, kájerkabátban, szmóking-mellényel, tarka, piszkos ingben. Asszonyok, felemás antilop-cipőkben. Gyermekek harisnya nélkül, felnőtteknek való cipőkben és szegényeknek minden pillanatban meg kellett igazítani a frakkok és szmókingok hosszú ujjait, mert ezek az ujjak megakadályozták őket a mozgásban. Szomorú, fagyoskodó sereg, megesik rajta az ember szíve.

S ezek elégedetlenkednek és panaszkodnak emelnek. És táviratoznak a belügyminiszterhez és ajánlott leveleket küldenek Newyorkba és Johannisburába. Mert a ruhakiosztóbizottság — miután a tüzkárosultak egy éjjel feltörték a raktárt és felosztották egymás között a készletet — vasnapokkal látta el az ajtókat és a kiosztásnál sorrendhez ragaszkodik...

Ezért volt már Borsai minden egyes zsidója a ruhakiosztóbizottságban és ezért rágalmazták meg mindegyiket külön-külön... És ezért kellett most vasnapokat szervezni az ajtókat és a kiosztásnál bevezetni a diktatúrát...

Szegény borsai zsidók, hogy elhullottak...

Mi van a borsai koldusgarasokkal?

Az uccán „informátor” csatlakozik hozzám, az elégedetlenkedők szószólója. Elmondom neki, mit tapasztalok a ruhakiosztóban.

— Nem is a ruha miatt van a baj — mondja informátorom. Tetszik tudni, hogy egy öttagú bizottság osztotta kezdetben a ruhát. Alig tartott egy hétig az osztás és a bizottság tagjait máris hűtlen kezeléssel vádolták. Új bizottságot választottak, de három napra rá ez is az első sorsára jutott. Rövid idő leforgása alatt huszonhat bizottság működött, az utolsóban maga a borsai rabbi is, de valamennyiüket megrágalmazták és meggyanúsították. Nincs Borsán egyetlen zsidó, aki ne lett volna benne a ruhakiosztóbizottságban és meg ne gyanúsították volna. A borsai zsidóknak nincs bizalmuk egymással szemben. A ruhákat illetőleg ezek a gyanúsítások alaptalanok. De mi van a pénzekkel? Hogy kezelik ezt a sebélybizottság, ki látja könyveiket...? Mi van a mi koldusgarasainkkal...?

S elmondja nekem, hogy táviratot menesztettek Juga prefektushoz, melyben bizalmatlanságot jelentettek be a borsai segélybizottsággal szemben. Hogy interveniáltak Fildermannál, Mayer Ebnernél, Mihalache belügyminiszternél. Hogy a Newyorkban lakó máramarosi zsidóktól levél jött, jelzik, hogy akciójuk eddig 1230 dollárt eredményezett a borsai tüzkárosultak javára. Miután hallják, hogy a pénzek körül bajok vannak, beszüntetik a további akciót és a már eddig begyűlt összeget direkt uton akarják elosztani.

Azt is megtudom, hogy a segélybizottság tagjait denunciókkal, hogy naponta bojtárvány jelenetek játszódnak le és a borsai zsidók között a harag, a gyűlölet és a bosszúvágy lett az ur...

Revidiálom a könyveket...

A borsai zsidóság helyzetét sohse látam még olyan kétségbeesetten sötétnek. Lesújtó az a körülmény, hogy amikor leginkább egymásra vannak utalva, — egymással szembe fordulnak s maguk se tudják jóformán, hogy miért. Mert amikor konkrét adatokat kértem, bár csak egyetlen-egyet, burkolt célzá-

sokat tettek és így kénytelen voltam az egész háboruszkodás okát súlyos lelki megzavarodásukban keresni.

Informátoromnak, kiről tudtam, hogy az elégedetlenkedők táborában ő a hangadó, ajánlatot tettem. Jöjjön a segélybizottság irodájába és revidiáljuk a könyveket. Előre megígértem neki, hogyha a legkisebb visszaélésnek a nyomára jövünk, mindenben igazolom az ő (különbön megvetendő) eljárását.

Kezdetben azzal érvelt, hogy ne is menjünk a segélybizottság irodájába, mert úgy se mutatják be a könyveket. De én csak unszoltam, mert mondtam, nekem egy kis protekcióm van a segélybizottságnál.

S Dávidovits pénztárnok és Halpert titkár rendelkezésünkre bocsátották a borsai segélybizottság egész adminisztrációját s készséggel segítettek abban, hogy munkánkat megkönnyítsék.

...S mentük tételtől-tételre. Informátorom megütődött konstatacióra a tényeket. Ő igazolta a tételeket. Két és fél órában kerestül...

Az adatokból kitűnik, hogy hét hónapos működése alatt cca. 21 ezer lej effektív költsége volt a borsai segélybizottságnak. Minden krajeár lealkudva, megörizve. Az ellenzék végre kénytelen beismerni, hogy itt minden a legnagyobb rendben van.

Meg is mondja:

— Itt minden rendben van és a begyűlt pénzeket nem herdálták el. Ezt belátom. Hiszen az a negyven és egy-néhány ház, amely eddig felépült, szintén ezt igazolja. De tessék csak jól megfontolni: pénzek érkeztek a postán, direkt a segélybizottság címére. Súlyos összegek. Minden ellenkezés nélkül veték fel a postán ezeket a pénzeket. Tessék itt bizonyítani!

Ha nem loptak, akkor lophattak

Postán érkezett pénzek, — ez egy fix pont, egy komoly támadási felület. In-

A newyorki tőzsdén váratlanul tartós hosszirányzat kezdődött

A vas-, acél-, villamosági és autópapírokban jelentősek az emelkedések

London, február 11. A newyorki értéktőzsdén hosszú idő óta először tartósan jérkeznek a hossz. Különösen az autógyárak részvényei emelkedtek.

A Wall Street bizakodó hangulatban van. Ujabb jelentések szerint a tőzsdén tart a hossz-irányzat. Tegnap 4 millió 800 ezer részvény cserélt gazdát. A vas-, acél-, villamosági és gépkocsigyári papírokból különösen jelentősek az emelkedések. Szovjet-ellenes forradalomról érkeztek hírek Newyorkba s

a tőzsdén az irányzatot e hírek is kedvezően befolyásolták.

London, február 11. A winnipegi gabonátőzsdén is 2 és fél centtel emelkedtek az árak s így a buza elérte november óta legmagasabb árfolyamatát. A májusi búzát 66 és ötnyolcad centtel jegyezték. A kedvező irányzat oka az, hogy hírek érkeztek a szovjet exportjának egyre leküzdhetlenebbé váló nehézségeiről.

Véget értek a Jewish Agency és az angol kormány tárgyalásai

Az angol kormány jelentést fog kiadni az új helyzetről

Bécs, február 11. A Neue Freie Presse londoni jelentése szerint az angol kormány és a Jewish Agency közötti tárgyalások véget értek. A Fehér Könyv kibocsátása után tudvalevőleg a Jewish Agency tárgyalásokat kezdett az angol kormánnyal a Fehér Könyv revíziója érdekében. Ezek a tárgyalások, amelyek több-kevesebb megszakítással heteken keresztül tartottak, tegnap véget értek. A Neue Freie Presse jelentése szerint a kormány politikájában nem állott be változás, de a barátságos szellemben folytatott tárgyalások bizonyos vitás pon-

tok szabályozását lehetővé tették. Valószínű, hogy a kormány néhány napon belül jelentést fog kiadni az új helyzetről.

Eddig szól az idézett bécsi lap jelentése, amelynek kommentálására csak akkor térhetünk vissza, ha a tárgyalások befejezéséről szóló jelentések megérkeznek.

— Törvényen kívülinek deklaráltak 129 indoknai benszüllött-szervezetet. Párizsból jelentik: Saigoni jelentés szerint az indoknai főköormányzó 129 indoknai benszüllött-szervezetet törvényen kívülinek deklarált.

Kiadó

Főtér 4. sz. alatt 6 szobából álló emeleti klubnak alkalmas helyiség

a dr. BIRO gyógyszerár felett és egy üzlethelyiség. Bővebbet: Dr. BIRO gyógyszerár Cluj.

formátorom úgy néz már, mint aki megnyerte a csatát. Kénytelen leszek igazolnia az ő eljárását...

A borsai segélybizottság könyvei szerint 39.825 lej érkezett postán. A segélybizottság titkára arról világosít fel, hogy az utalványokat hárman írták, ilyen utasítást kapott a posta. Informátorom szerint hárman osztokodtak a pénzekben...

Néhány perc, mondom s ezzel is tisztában leszünk. A postára megyek, kérem, hogy adják ki a segélybizottság címére érkezett pénzküldemények listáját. Memmagyarázom, hogy fontos ügyben szükségem van rá. Előkerülnek a könyvek, egy fél órát tart az összeírás s kész a kimutatás.

A PTT hivatalos kimutatása szerint 1930 július 4. vagyis a katasztrófa óta 39.825 lej érkezett postán a borsai segélybizottság számára. Az összegeket mi adtuk össze, informátorom segítségével s az összeg hajszára stimmel a bizottság könyveivel...

Hogy ezzel is megvagyunk, informátorom gondolkozik egy percig, majd azt mondja:

— Ha nem loptak, akkor lophattak, hiszen pénzeket kezelték s ezért bünyösök a bizottság tagjai és gazemberek!

Ezzel becsapta az ajtót és kirohant... S este, miközben vacsoráztam, hozták tovább a gyilkos pletykákat. Borsai beteg, hullott zsidói beárultak testvéreiket... Informátorom is köztük volt...

...S Fischer József most ezek közé megy, hogy békítse a lelkeket, hogy felvilágosítson, hogy keressen megoldást... A kérdés csak az: vajjon sikerülni fog ez neki...?

En meg azt kérdelem: Maga Mózes, minden korok legnagyobb prófétája, ha élne ma és lejönne a borsai zsidók közé, vajjon sikerülne neki megbirkózni ezzel a beteg pszichózissal, mely ezer szerencsétlen zsidó szívében pusztít...

Schön Dezső.

Ploiesti mellett veszedelmes utszéli rablóbandát tartóztattak le

Bucuresti-Bukarest, február 11. (Az Uj Kelet tudósítójától.) Közvetlenül Ploiesti közelében tegnap este vakmerő rablótámadás történt, melynek kapcsán egy husz tagból álló, kitűnően megszervezett rablóbandát lepleztek le a rendőrség. A rablók detektívregényekbe illő bátorsággal követték el fejúbb manőverüket, melynek a Steaua-Romana három főtisztviselője esett kevés híján áldozatul. Az 1502-es számú ploiesti autó Câmpina felé haladva indult el a városból. Az autóban, amelyet Gheorghe Mirei soffőr vezetett, Radu Voiculescu és Ovidiu Fotescu mérnökök, valamint Vasiliu főkönyvelő ültek. Mikor a várost elhagyták, a soffőr 45 kilométeres sebességet adott az autónak. Mikor néhány kilométerre eltávolodtak a várostól, a lámpák fényében a soffőr egy alakot vett észre, aki az utszéli árok mellett állt és jelt adott az autónak a megállásra. A következő pillanatban revolyverdörrenés hangzott el. A soffőr még jobban meggyorsította az autó sebességét, de e pillanatban az autó nem mehetett tovább az országuton, mert a rablók akadályokat állítottak az autóbussz elé. A soffőr azonban most sem veszítette el lélekjelenlétét, hanem sikerült az akadályon is áthaladva, teljes sebességgel elrohanni a tett színhelyéről. Az autó után néhány golyót küldtek a banditák. Az autó egyik gumikereke golyót kapott, de az autó tovább folytatta útját.

Amint az autó az egyik faluba ért, innen azonnal értesítették a ploiesti hatóságokat a történetéről. Rövid idő múlva a hatóságok vezetői autón rohogtak a támadás színhelyére. A rendőrség emberei egy vastag acéldrótot találtak az uton keresztülhúzva, melynek egyik vége az egyik telefonpóznához volt kötve, míg a másik vége szabadon hevert az uton. Fotescu mérnököt azonnal kihallgatták az esetről és az elmondottak alapján a ploiesti rendőrség megkezdte a nyomozást.

A rendőrség valóban sikerült is a banditák nyomára bukkanni. Egy ploiesti bünbarlangban hat veszedelmes banditát fogtak el, akiket évek óta követték az ország hatóságai. A banditák a vallatás során beismerték, hogy egy jól megszervezett banda tagjai, amelynek a környező falvakban is vannak tagjai. A banditák vallomása alapján a rendőrség kiszállt a szomszédos Bratseva községbe, ahol az egyik veszedelmes banditának, Gogu Teodorescunak jöttek a nyomára. A bandita, amint a hatóságok jelentéséről értesült, a község lakatán malmában barrikádozta el magát. A rendőrök szabályszerűen megostromolták a malmot, amelyből Teodorescu sűrű időközönként puskalövésekkel felelt a támadásokra. Az ostrom órákon át tartott, míg Gogu, mikor golyói kifogytak, előjött rejték helyéről és megadta magát.

A banditákat a nyomozás befejezésekor átadják a ploiesti ügyészségnek.

— 54 millió font Angliában árvák, özvegyek és rokkantak számára. Londonból jelentik: Háborus nyugdíjakban árvák, özvegyek, rokkantak, nyugdíjazottak részére az elmúlt évben 54 millió fontot fizettek ki.

— Petróleumnyomokra bukkantak Magyarországon. Budapestről jelentik: Póth közelében mélyfúrásoknál petróleumnyomokra bukkantak. Közlebről megkezdik a rendszeres kutatást petróleum után.

— Az orosz dumping-árak a távolkeleti piacokat is elárasztották. Londonból jelentik: Nankingból jelentik, hogy a távolkeleti gazdasági életét is igen érekenyen érinti az orosz dumping. Az orosz kereskedelmi megbízottak különösen a mandzsu piacot árasztják el a szovjetárakkal, amelyek egészen nevetéses árakon kerülnek a vevők birtokába. Evidenül a szovjet nagymennyiségű fagyasztott baromfit szállított angol és német kikötőkbe. Az eladással megbízottak az árut igen olcsón ajánlják.

Panama állam lobogói alatt esett áldozatul a német hajósrársaság legénysége főnökei panamájának

Hamburg, február 11. A Wogemar hamburgi hajósrársaság a WOGEWE és Wokland nevű hajónak szikratáviratot küldött, amelyben utasította azokat, hogy a nyílt tengeren vonják be a német lobogót és ehelyett tüzzék ki Panama állam lobogóját. A hajók engedelmeskedtek a parancsoknak, a panamai zászlók alatt futottak be a hamburgi kikötőbe. Mikor a hajók megérkeztek, a hajósrársaságok értesítet-

ték a személyzetet, hogy vagy elfogadják a 25 százalékos béresökentést, vagy elbocsátják őket. Panamának ugyanis nincsen tengerészeti bérvisszonyt szabályozó törvénye és ezért történt ez a parancskiadás. A Panamával való panamázás óriási feltűnést kellett tengerészeti körökben, tekintettel arra, hogy esetleg rendkívül fontos tengerészeti jogi bonyodalmak származhatnak még a szokatlan esetből.

Fogházbüntetésre ítélték Nagyikindán Ben Arolyi beyt

A Kolozsváron is jól ismert és viharos multu Ben Arolyi Bey szuggesztör és tenyérjós Nagyikindán beleütközött a büntető paragrafusokba. A kikindai rendőrség ugyanis az új szerb BTK. 373-ik szakasza alapján vád alá helyezte Ben Arolyi Beyt, mert jövendőmondással foglalkozott, amit a törvény a legszigorubbán tilt.

A kikindai járásbírósa most foglalkozott Ben Arolyi Bey ügyével és 2

napi tárgyalás után kéthavi fogházra és 160 dinár pénzbüntetésre ítélte Ben Arolyit.

Miután Arolyi Bey külföldi és így a büntetés kitétele elől elmenekülhetne, az ügyész követelte, hogy a bíróság rendelje el az elítélt őrizetbevételét. Mint hogy azonban a peches sorsmagyarázó letétbe helyezte utlevélét és négyezer dinár készpénzt, szabadlábban hagyta a bíróság.

Párizsban ellopták a II. Miklós és Alexandrovics Mihály kivégzésére vonatkozó okiratokat

A párizsi rendőrség lázasan nyomoz az aktatolvajok után

Párizs, február 11. A párizsi rendőrség és a büntető hatóságok érdekes esetet foglalkoztatja. Egy Mjasnikov nevű orosz emigráns feljelentést tett ismeretlen tettesek ellen, akik behatoltak lakásába és onnan történeti fontosságú dokumentumokat loptak el.

Ezek az okiratok világosan bizonyítanak, hogy kik gyilkolták meg Permben II. Miklós cár és a nagyherceget, Alexandrovics Mihályt. A feljelentő Mjasnikov annak idején a forradalmi törvénytörő elnöke volt Permben. Az ő elnöksége mellett hozták ítéletet és pedig Moszkvai parancsra a cár és a később odamenekült nagyherceg ellen. Mjasnikov az összes iratokat magához vette és magánál tartotta akkor is, amikor bejutott a szovjet-adminisztráció más alkalmazásába.

Tavaly Mjasnikov összekülönbözött Stalinnal, akik fekete listára tették és száműzni akarták. Ezt azonban Mjasnikov megelőzte azzal, hogy kiszökött az országból és magával hozta Párizsba a fontos okmányokat. Amíg a pénze tartott, senkivel nem közölte, milyen történelmi kincsek vannak a birtokában. Amikor azonban pénze elfogyott, a dokumentumokkal megjelent a jobboldali orosz emigránsok lap-

jánál és szerkesztőjének, Alexejevnek vételre ajánlotta az okiratokat. A szerkesztő meggondolási időt kért és azt mondotta, hogy egy hét múlva választ ad.

A hét még nem mult el, közben azonban Mjasnikov lakására betörték. Az ismeretlen tettesek Mjasnikov ruháihoz és fehérműveihez hozzá sem nyúltak, ehelyett mindenét felkutatták és magukhoz vették mindazokat a jegyzőkönyveket, leveleket és sürgönyöket, amelyek II. Miklós cár és nagybátyja, Mihály Alexandrovics nagyherceg kivégzésére vonatkoztak. Mjasnikov feljelentésében elmondja, hogy senki mást nem gyanúsít a lopással, mint Alexejev szerkesztőt, mert ő volt akkor az egyetlen érdekelt, aki tudott az iratok létezéséről. Neki fontos volt ezeket az iratokat ellopni és valakinél elrejtetni, hogy eladhassa őket valamelyik, Oroszországgal feszült viszonyban lévő államnak.

A rendőrség házkutatást is tartott Alexejevénél, ahol azonban mitsem találtak a keresett okiratokból. Mjasnikov keresetében 50 ezer frankban jelölte meg az iratok értékét.

A szenzációs ügyben a közeli napokban újabb fordulatot várnak.

A Népszövetség 1933-ban már életbe akarja léptetni a naptárreformot

Csak a zsidó szervezetek ellenik a Népszövetség naptárreformját

Budapest, február 11. Mr. Cotsworth, a tizenhárom hónapos naptárreform szerzője, aki az utóbbi hónapokban tárgyalásokat folytatott az európai nagyhatalmak kormányaival, Budapestre érkezett, hogy a magyar kormánnyal is elfogadtassa naptártervezetét. Mr. Cotsworth igen érdekes nyilatkozatot adott egy budapesti újságíróknak a naptártervezetről és az ezzel kapcsolatosan megindult mozgalmakról. Ismeretes, hogy a zsidóság erőteljes mozgalmat indított meg a népszövetségi naptárreform-tervezet ellen. Miután a tervezet értelmében a szombat lényeges eltörlődést szenved.

Mr. Cotsworth ezzel kapcsolatosan azt a feltűnést keltő kijelentést tette, hogy csupán az ortodox zsidóság ellenik az új naptárt, azzal az indokolással, hogy a

reform következtében a szombat nem az eredeti, Mózes által megszentelt foglenni. Ezzel szemben a protestáns egyházak a tervezet mellett foglaltak állást, míg a katolikusok az 1931. nemzetközi konferenciájukon fognak dönteni ebben a kérdésben.

Nyilatkozatának további során rámutatott arra, hogy a régi naptárrendszer igen komplikált és ellenzik az üzleti élet törvényeivel. Az egyenlőtlen hosszú hónapok megzavarják a kalkulációt. Az újságíróknak aazon kérdésére, hogy mikor lép életbe az új naptár, Mr. Cotsworth 1933 január elsejében határozta meg a naptár életbe lépésének idejét.

— Az ipar és kereskedelem kedvező álláspontot foglal el a tervezettel szemben, amely érthető is, hiszen a hónapok

Minden regénynél érdekesebb olvasmány

II. Vilmos császár emlékiratai

„ESEMÉNYEK ÉS EMBEREK AZ 1878—1918. ÉVEKBŐL

Ara 160 lej helyett 40 lej

Kapható az Uj Kelet könyvostályában. Vidékre 48 lej pénz, vagy bélyeg ellenében portómentes szállítás

egyformasága egyszerűsíti az irodalmunkat és az ellenőrzést. Ami pedig a fizetések illeti, azonban a naptár nem igen fog változtatni. Nem lesznek sem kisebbek, sem nagyobbak. A naptárreform nagy tökéletet fog felszabadítani a havi utimók megrövidülése által. A gazdasági élet megszabadul egy jelentékeny kamatvesztességtől, amelyet az utimók fedezésére felvett kölcsönök után kellett felvenni.

A tervezet mibenlétéről Mr. Cotsworth elmondta, hogy minden hónap vasárnapal kezdődik. A tizenharmadik hónap június és július közé kerül. „Sol” névvel. A december 29 naptól áll és e a nap az „év napja”.

— A naptárt — mondotta — egyszerűség és áttekinthetőség jellemzi. Mindent a leggyorsabban, kalendáriumnál kevésbé gyorsan számíthatni. Vasárnap például csak 1. 8. 15. 22-re eshetik.

Mr. Cotsworth budapesti tárgyalásának befejezése után Belgrádba utazott majd a többi balkáni országok fővárosait látogatja meg.

— Orvosi szakülés. Folyó hó 5-6 tartotta a Paul Ehrlich orvostudományi egyesület 6-ik szakülését, amelynek elnökének dr. Mátyás Mátyás, a Parkszanatórium igazgató-főorvosa három súlyos műtétjéről tartott rövid referátumot, majd a sikeresen kioperált nagyvesekövet — egy szokatlanul nagyméretű pajzsmirigy daganatot és egy kiirtott gyomorfekélyt mutatott be — az utóbbi betegségben szenvedett és most már gyógyult betegével együtt. Ezután dr. Weinberger Zsigmond egy idült esípő izületi tuberkulózis ritka esetéről számolt be. Dr. Király Jenő a vérző gyomor és bélfekélyek sebészi kezeléséről tartott nagy irodalmi tanulmány alapján igen alapos és értékes előadást. Ezen előadáshoz egy belgyógyász, mint sebészi szempontból igen élénk és a kérdést minden oldalról megvilágító hozzászólások voltak. A vitában sebészi részről: prof. dr. Steiner Pál és dr. Mátyás Mátyás, belgyógyász szempontból pedig: dr. Jakobi József, dr. Stern Vilmos, dr. Farkas Imre, dr. Grünwald Ernő és dr. Hartl Albert stb. vettek részt.

— Kiterjesztik a prefektusok hatáskörét. Bukarestből jelentik: A belügyminisztériumban ma értekezlet volt. Mihalache és Calinescu államtitkár részvételével. Az értekezleten a közígazgatási törvény módosítását tárgyalták meg. Az eddigi tervek szerint kiterjesztik a prefektusok hatáskörét, ellenben korlátozni fogják a megyei állandó választmányok elnökeinek jogait. Megszüntetik a községi egyesületeket és a községek újból visszanyerik önállóságukat. A javaslatot valamennyi pártnak és az összes kormányzóságoknak szét fogják küldeni véleményezés végett.

A proféta gyermeke

Edmond Fleq mégrázó zsidó regény. Ara 100 lej és portó. KAPHATÓ AZ UJ KELET KÖNYVOSTALYÁBAN

Kivétel: en cicső ajánlat

A művészet története

szerkesztik: Barát, Eber, Takács Z. 427 képpel, színes műmellékletekkel.

657 nagy oldalon félbörkötésben. Ara 1500 lej helyett csak 550 lej.

Kapható az UJ KELET könyvostályában.

HI

As Uj Kelet a bányai z Főszervező Felelős szerk Bukares Hátszegi El tükkeink utánn megjelölés

Minden hódéket kap

A versenyek gy kívül egy-egy fé értékes ajándék nek ér

Cluj-Kolozsva Kelet tudósítójá fejező nagy tár bor-bál a rendez den eszközzel város zsidóságá megnyilvánuló z zedlek határna oylan sikerrel k kevés példa vol sége ujszerű ötl atrakciók hosszú közönség szórak versenyek melle talált a bál ren stélyt feleldete számára.

A meglepetése A figyelmes ren jelenő összes hód Ezenkívül értéke sil az a két hód nek meg a bált versenyek győzt nyos ajándékoko lepetést tartogat versenyek győzt fotóműtermétől állításu színes fé dékba. A Haggi uság külön szer de ezenkívül is zatos ötletek fogt. Az óriási érdekl a bál rendezésé hogy a táncoló ké téve a nagy bál zsufolásoknak é meibe hangszórol terem jazz-muzsi termekben is zav nak a párok.

A rendezőség ez akik a meghíva véletlen következ tak, hogy meghív számon, vagy az ják.

A bál rendezős Haggihor tagok kihordásával vol ma, csütörtökön vigalmi bizottság kat megejtsék.

— Vátozékony dapestről jelentik tétet időjáráspro zékony, jobbra e ható, inkább fagy lett. A hőmér dőlben 1 fok Cels

— Autósok ha Anacot pasztillát védekezhessenek.

— A kisebbség gyalmi a népszöv tanácsülése. Brü népszövetségi li ülése február 12- rosan lesz, amel kisebbségi védele is meg fogják vi

— Racionalizál Londonból jelentik etközi munkaügy atója az Egysé anullmányok sorá utott, hogy a ra ny része van a lőidésében. 1919 rnelése fejenké edett: ellenben z millióról 8 mil fasonló tünetek an. földművelésb igóban november gunkások 60-70 olt s az egész E kalmazott munk ázalékkal csökk

HIREK

As Uj Kelet az egyetemes erdélyi és bánági zsidóság napilapja
 Főszerkesztő: Dr. Marton Ernő
 Felelős szerkesztő: Jámbor Ferenc
 Bukaresti szerkesztőség:
 Hátszegi Ernő, Hotel Imperial
 Cikkeink utánnomását csak a forrás megjelölésével engedjük meg

Minden hölgyvendég ajándékot kap a Haggibbor-bálon

A versenyek győztesei az ajándékokon kívül egy-egy fényképet kapnak. Külön értékes ajándékokban részesül az elsőnek érkező két hölgy

Cluj-Kolozsvár, február 11. (Az Uj Kelet tudósítójától.) A bál szeszén befejező nagy táncmulatsága, a Haggibbor-bál a rendezés raffinériájának minden eszközével folyó előkészületek és a város zsidóságának minden rétegében megnyilvánuló érdeklődés jegyében közeledik határnapja felé. Ez a bál est olyan sikerrel kecsegtet, amelyre eddig kevés példa volt, mert a bál rendezésére ujszerű ötletekkel, a szórakoztató attrakciók hosszú sorát vonultatja fel a közönség szórakoztatására. A különböző versenyek mellett egyéb eszközök is talál a bál rendezésére, hogy az estélyt feledhetetlenné tegye a bálzók számára.

A meglepetések egymást fogják érni. A figyelmes rendezőség a bálra megjelenő összes hölgyeknek ajándékot ad. Ezenkívül értékes ajándékokban részesül az a két hölgy, akik elsőnek jelennek meg a bálteremben. A különböző versenyek győztesei számára a szokványos ajándékokon kívül kellemes meglepetést tartogat a bálrendezés. A versenyek győztesei a *Hébezi nővérek* fotóműtermétől egy-egy gyönyörű kiállítású színes fényképet kapnak ajándékba. A Haggi Borbál című alkalmi újság külön szencziója lesz a bálnak, de ezenkívül is sokféle attrakció, változatos ötletek fogják tarkítani az estélyt. Az óriási érdeklődésre való tekintettel a bál rendezésére arról is gondoskodott, hogy a táncoló közönség ne legyen kitéve a nagy bálók hangulatát rontó zűzfaloknak és a Newyork kistermeibe hangszórokon továbbítja a nagyterem jazz-muzsikáját, hogy a kistermekben is zavartalanul táncolhassanak a párok.

A rendezőség ezúttal is kékéri azokat, akik a meghívandók közül sajnálatos véletlen következtében esetleg kimaradtak, hogy meghívóikat a 8-65-ös telefon számon, vagy az elnökségnél reklamálják.

A bál rendezésére felszólítja azokat a Haggibbor tagokat, akik tiszteltjegek kihordásával voltak megbizva, hogy ma, csütörtökön este kilenc órakor a vigalmi bizottság ülésén elszámolásukat megejtsek.

Változókonv időjárás várható. Budapestről jelentik: A meteorológiai intézet időjárásprognóza szerint változókonv, jobbra esapadékos időjárás várható, inkább fagyvont feletti hőmérséklettel. A hőmérséklet Budapesten ma délután 1 fok Celsius volt.

Autósok használjanak állandóan Anacot passzillát, hogy megúlják ellen védekezhesnek. Egy fiola ára 37 lej.

A kisebbségi védelemről fog tárgyalni a népszövetségi ligák uniójának tanácsulése. Brüsszelből jelentik: A népszövetségi ligák uniójának tanácsulése február 12-től 16-ig a belga fővárosban lesz, amelyen a többek között a kisebbségi védelem aktuális kérdéseit is meg fogják vitatni.

Racionalizálás és munkanélküliség. Londonból jelentik: H. B. Butler, a nemzetközi munkügyi hivatal helyettes igazgatója az Egyesült Államokban végeztetett tanulmányok során arra a megállapításra jutott, hogy a racionalizálásnak jelentős része van az amerikai ipari válság előidézésében. 1919 és 1929 közt a gyáripark aránya fejenként 45 százalékkal emelkedett; ellenben az alkalmazottak száma a millióról 8 millió 500 ezerre csökkent. A hasonló tünetek észlelhetők a bányabányák, földművelésben és a vasutaknál. Csütörtökön november folyamán az ipari munkások 60-70 százaléka állás nélkül volt s az egész Egyesült Államokban az alkalmazott munkások száma tavaly 20 százalékkal csökkent.

Szebenben letartóztatták a szovjetkém csernovici erdőmérnök hadnagy fiát

Hrusca Eduard hadnagy apján keresztül kémkedett Oroszország számára

Sibiu-Nagyszében, február 11. (Az Uj Kelet tudósítójától.) A nagyszébeni sziguranca kétségtelen bizonyítékok alapján ma letartóztatta Hrusca Eduard 11-es lovasezredbeli hadnagyot. A hatóságok már régóta figyelik Hrusca hadnagyot, akinek apja erdőmérnök volt Csernovicban, majd a Bepo néven ismert kommunista kémszervezet vezetője lett és amikor a hatóságok figyelni kezdték, külföldre szökött.

Hrusca erdőmérnök néhány héttel ezelőtt érkezett haza Romániába, ahol a hatóságok nyomban őrizetbe vették és

a bukaresti szigurancára szállították, ahonnan kihallgatása után Jilavába került. A bukaresti sziguranca vezérigazgatóság rendeletére a szebeni politikai rendőrség figyelni kezdte Hrusca fiát, aki mint aktív hadnagy teljesít szolgálatot a 11-es lovasezrednél. Miután kiderült, hogy Hrusca hadnagy állandó kontaktust tartott fenn apja kémorganizációjával és katonai természetű iratokat juttatott apja birtokába, a súlyosan megítélt hadnagyot ma letartóztatták és erős fedezettel Bukarestbe szállították.

Teugerbe fult egy dollármilliomos. Londonból jelentik: Windsorból (Ontario állam, Kanada) érkezett hír szerint Cooper windsori multimilliomos, dohányültetvényes a „Deutschland” gőzös fedélzetéről, amelyen Európába utazott, a tengerbe esett és a vízbe fulladt.

Csütörtökön, február 12-én a kassai Studio keleturópai időszámítás szerint d. u. 7 órakor zsidó dalokat közvetít.

A mai gazdasági viszonyok között fontos, hogy a hashajtó a jósga mellett, olesó is legyen. A biztosan ható Artin dragée elsőrendű, árban pedig a legolcsóbb.

Sokat várnak Gandhi és az indiai alkirály találkozásától. Londonból jelentik: A Daily Telegraph allahabadi tudósítójának jelentése szerint Gandhi nem idegenkedik attól, hogy az alkirályval közelebbről találkozzék s vele az indiai aktuális problémákat megbeszélje. Indiában sokat várnak az alkirály és Gandhi találkozásától és tárgyalásaiktól.

Ismét heves földrengést jeleztek a szeizmográfok. Ottawából jelentik: A csillagvizsgáló állomás földrengést jelező műszerei tegnap éjszaka 1 óra 15 perctől három órán át 10 ezer mérföld távolságból rendkívül heves földrengést jeleztek.

Eljegyzés. Eisikovits Iduska Nagyiklód és Fischer Lajos Crasna Gyegysek. (Minden külön értesítés helyett.)

A szénárak szabályozását kéri a cseh textilgyárosok. A cseh textilgyárosok küldöttségét menesztettek a cseh-szlovák kereskedelmi miniszterhez s kéri, hogy szabályozza a szénárakat. A gyáripari érdekeltség azt hangoztatja, hogy a felsőszelezi szénárak állandóan eső tendenciát mutatnak, ezzel szemben a cseh szén ára évek óta stabil.

Tüntetnek a munkanélküliek Angliában. Londonból jelentik: Az angol iparvidék több városában munkanélküli tüntetések voltak. A rendőrség letartóztatásokat eszközölt.

Tilos a fényképezés Sanghaiban. Sanghai város kormányzója furesa rendeletet adott most ki. Betiltotta a fényképezést a város egész területén. Ha külföldi turista jön Sanghaiba és az utcán fényképfelvételt akar készíteni, odalép hozzá egy rendőr és elkobozza a gépet. Az üzletekben csak külön hatósági engedély alapján lehet fényképezőgépet vásárolni, de ezt az engedélyt nehezebb megszerezni, mint a fegyverviselési engedélyt. Külföldiek egyáltalában nem kaphatják meg és a város polgárai közül is csak azok, akiknek politikai megbízhatóságuk hozzáférhetetlen és akik igazolni tudják, hogy valamilyen fontos célból van szükségük fényképezőgépre. A fényképtilalom indokolása az, hogy az utóbbi időben külföldi turisták sűrűn keresték fel a külvárosi nyomortanyákat, a szűk, piszkos utcákat, amelyek fantasztikusan rongyos emberek, koldusok, sőt néha leprások nyüzsgőnek és fényképfelvételeket készítettek róluk. A turisták mindig ilyen témákat választottak mert mint mondták, ez színes, érdekes, egzotikus és igazán kínai. A képeket aztán hazavitték, szétküldték európai és amerikai ismerősöknek, akik most azt hiszik, hogy Kínában nincs más, mint nyomortanya, koldus és lepra. Ezért tiltották be a fényképezést. A Sanchaiban megjelenő angol nyelvű lap, az Evening Post ezzel kapcsolatban megjegyzi, hogy a szociális kérdős megoldásának talán még sem az a módja, hogy a nyomort nem szabad fényképezni. Sokkal praktikusabb és hasznosabb volna ennél — írja a lap, — ha a nyomort megszüntetnék.

Egészségét ne tegye kockára! Ne kísérletezzék különböző tápszerekkel egészségének rovására, hanem használjon reggelire, usonnára Ovomaltine-t.

Támadás a cseh parlamentben a szovjet ellen. Prágából jelentik: Kramarz a parlamentben sürgette a jogszlovák kereskedelmi szerződés megkötését, mert attól tart, hogy enélkül lassanként politikai ellentét is kifejlődik a két szlovák állam között. Kramarz ezután támadta a cseh nagypárt, amely gépeket ad el a szovjetnek s ezzel a mai Európa legnagyobb ellenségét segítségen részesíti.

A Revizionista Világúnió főtitkára nak körutja Erdélyben. Jelentette az Uj Kelet, hogy dr. Oskar Rabinovitz, a Cionista Revizionista Világúnió főtitkára propagandauton Erdélybe érkezett és körutjának első állomása Kolozsvár volt, ahol Rabinovitz dr. a Brith Trumpeldorban, a Makkabeában és a revizionisták több gyűlésén tartott előadásokat. Rabinovitz dr. 12-én Désen tartózkodik, február 12-15. között Szatmáron szervezi meg a revizionisták pártját, 16-19. között pedig Máramaroszigeten fog tartózkodni. Február 19-23-ig Csernovicban tart több előadást, 23-tól 26-ig pedig Nagyváradot keresi fel. Ezzel Rabinovitz dr. körutjának első része befejezést nyer és visszatér Kolozsvárra, ahol március elsején délután egy nagy-szabású miting keretében fogja a cionizmus mai helyzetét ismertetni.

Nehez székelyekben szenvedők, akiknek az agyvértdudulás, a fejfájás és szív-dobogás, az emésztési zavarok és különösen a végbélbajok teszik az életet nehezzé, igyanak reggel és este egy-negyed pohár természetes Ferenc József keserűvizet. Klinikai vezető orvosok igazolják, hogy a Ferenc József víz műtétek előtti és utáni időszakokban is nagytértékű hashajtónak bizonyul. A Ferenc József keserűviz gyógyszertárakban, drogériákban és fűszerüzletekben kapható.

Bankbukás Newyorkban 75 millió dollár passzívával. Londonból jelentik: Newyorkban egy bank 75 millió dollár passzívával fizetéképtelenséget jelentett. Szökésben levő igazgatói ellen körözleletet adtak ki.

Távntatás a Columbia-egyetemen. Londonból jelentik: A newyorki Columbia-egyetem, a világ egyik legtekintélyesebb főiskolája, a nagy lapokban állandóan hirdeti különleges házi tanfolyamait. A hirdetések közlik, hogy amiért valaki egyetemi tanulmányokat akar folytatni, nem kell rendes hallgatónak beiratkoznia s hogy egyáltalában nem is kell az egyetemre bejárnia. A házi kurzusok hallgatói csekély beirattási díj ellenében állandóan nyomtatott füzeteket kapnak abból a tárgyból, amelyet választottak. A folytatásos füzetek rendszeresen jönnek, úgy, hogy a hallgatók állandóan tanulhatnak. Dolgozatokat is kell írniok amelyeket időnként beküldenek az egyetemre és kijavítva visszakapnak. A kurzus végén vizsátat tehetnek. Többek között a következő tárgyakat tanítja a füzeteiből a Columbia-egyetem: csillagászat, matematika könyvvitel, amerikai alkotmánytan, amerikai irodalom, biológia, állattan, nővénytán, ásványtan, kémia, bibliai tanulmányok, gyermekpszichológia, közgazdaságtan, teológia, történelem, szociológia, gyorsírás, irodalomtörténet, latin, görög s az összes modern nyelvek. Tanítanak ezen kívül „cikkirást folyóiratok számára”, sőt van egy drámaírói tanfolyam is. Aki elvégezte és leviszázott, az kitűnő drámaíró fog irni. A Columbia-egyetem hirdetése szerint Amerikában másfél-millió ember vesz részt ezeken a házi kurzusokon.

NAPROL-NAPRA

A *Financial News* az ezüstárak hanyatlásával kapcsolatban írott cikkében utal az áresökkenésnek a világgazdaságra gyakorolt kedvezőtlen kihatására. A lap hangoztatja, hogy az aranykérdés éppen elég gondot okoz a világgazdaságnak s most az ezüstárak hanyatlása növelni fogja India és Kína aranyéhségét, holott eddig nem igyekeztek aranyat teaurizálni. Ez nagyon kedvezőtlenül fogja befolyásolni a világgazdaság helyzetét.

A Vatikán rádióállomását a pápa latin beszéddel csütörtökön délután nyitja meg. A pápa ez alkalommal a világ összes katolikuskusaihoz rádión szótartot intéz a világbéke fenntartásáért. A megnyitás időpontja középeurópai idő számítás szerint délután négy óra 30 perc. A pápa beszédét több nagy európai rádióállomás is közvetíti Citta del Vaticanoból.

Zaicek, a bécsi csehszlovák követség attaséja és a Narodny Listy tudósítója ellen egy csehszlovák állampolgár revolveres merényletet követett el. A merénylet mindhárom golyója talált. A követségi titkár másfél órával a merénylet után belehalt súlyos sebeibe.

Tusi albán-jugoszláv határvidéki község mecsétjében egy ismeretlen férfi revolveres merényletet követett el Habjo Bresevics polgármester ellen, akit a lövések fején találtak. A lövöldözés nyomán támadt izgalomban a merénylőnek sikerült kerekelt oldania s úgy látszik, átlépte az albán határt.

A német birodalmi posta bremeni igazgatósága a cuxhaveni Elbe-Weser rádióállomást orvosi tanácsadó állomásként fogja felhasználni, amely a nyílt tengeren levő hajók rendelkezésére fog állani. Az állomás összeköttetésben áll a cuxhaveni állami kórházzal s a tengerrel érkező szikratávíratokat oda továbbítják, hogy orvosi tanácsot adhassanak a tengeren utazó betegeknek. A kórház spanyol, angol és francia nyelven is küldheti szikratávíratát orvosi tanácsokkal.

Moszkvából jelentik, hogy a Fekete tenger északnyugati részében téli viharok dühöngenek alacsony hőmérséklet mellett. A szél gyorsasága másodpercenként megközelíti a tíz métert.

Moszkvában közelebbről ünnepséget rendeznek Worosilow hadügyi népbiztos 50 éves születésnapja alkalmából. Sztalin ki akarja mutatni rokonszenvét a hadügyi népbiztossal szemben s ezért súlyt helyez arra, hogy az ünnepség minél nagyobb szabású és bensőséges legyen.

Mimi Kött, a bécsiek kedvelt operetprimadonnája, akit néhány nappal ezelőtt mérgezéssel kórházba szállítottak, ma éjjel a kórházban meghalt. A primadonna, aki szenvedélyes morfinista és kokainista volt, veronállal mérgezte meg magát. Mimi Kött évekkel ezelőtt Párizsban és Berlinben is kísérletezett már öngyilkossággal.

A braziliai Sao Paolóból jelentik, hogy a riói kormány teljes előrtételt akar szolgáltatni az olasz nagykövetségnek, aki az olasz oceanrepülőök saopaloói látogatása alkalmával nem tudott átjutni a rendőrkordonon és egy rendőrtiszt viselő részéről durva bánásmódban részesült.

קאנקורר

דיא ניינגערנדעסע אווארהעלער ארטע גע- מינדע ווסט אויף זאפארט צי בעזעצען איינען שובי מומחה וירש צימליכער בלתיפילה וביק מיט קבלות פא 3 אנערקאנטע ארטע רבנים פערזעהען מיט קליינער פאמיליע געהאלט 3000 לעי- אוואהונג אונד שטיטה נור דען בערופענען ווער- דען דיא שפעזען פערגיטעט. אפערטע זינד צו ריכטען אן דען פרעווס

Markovits Mátyás ort. izr. hitközségi elnök, Odorheiu.

KÖZGAZDASÁG

Erősen hanyatlott Amerikának Európába való bevitele és Európának Amerikába való kivitele

Newyork, február 11. A newyorki Kereskedelmi Hivatal statisztikája szerint az Európába irányuló kivitel értéke 1930-ban 2340 millió dollárról 1838 millióra csökkent és ugyanakkor az Európából az Egyesült Államokba behozott áruk értéke 1332 millióról 98-ra hanyatlott. A külkereskedelmi mérleg tehát 168 millióval Európa javára változott meg.

A Kereskedelemügyi Hivatal Amerika 1930. évi külkereskedelmének országok szerinti megoszlásával foglalkozva megállapítja, hogy az orosz viszonylatban jelentős emelkedés mutatkozott. Az Oroszországba irányuló amerikai export ugyanis 1930-ban 113 millió dollár értéket képviselt, az előző évi 81.5 millió dollárhoz képest. Ugyanakkor az orosz származású import 22 millió dollárral körülbelül az 1929-ik évvel azonos szinten maradt.

Az Angliába irányuló amerikai export 678 millió dollárt tett ki, míg az

angliai származású behozatal 210 millió dollárra rugott.

Franciaország 1930-ban 225 millió dollár értékű amerikai árut vásárolt, ugyanakkor pedig 114 millió dollár értékűt adott el az Egyesült Államoknak.

Németország amerikai származású behozatala 278 millió, kivitel pedig 177 millió dollárt tett ki.

— Egy pohár sör ára 8 lej lesz! Az Erdélyi és Bánati sörgyárosok folyó hó 6-án biztrai Farkas Imre elnöke alatt Kolozsváron értekezletet tartottak, amelyen a sörárak lényeges leszállítását határozták el, minék folyományaként a vendéglősökkel történt megegyezés szerint a mai 10 és 12 lejes pohár sörár általánosságban folyó év március 1-től nyolc lejre lesz állítatni és csak egyes luxus helyiségekben fog 9 lejért árusítani.

Színház-Mozi

A MAGYAR SZÍNHÁZ IRÓDÁJÁNAK KÖZLEMÉNYEI

Ben Hur. A világhírtörténelmi nagy film-drámájának legmegrendítőbb és leg-színesebb jelenetei fognak felvonulni szombat este a Magyar Színház színpadán. A Ben Hur című énekes, zenés, táncos történelmi revü keretében a kereszténység első évszázadának minden martíriuma, diadonája, a pogány Róma klasszikus civilizációjának felbomlása, a zsidóság nagy válsága és az egyéni tragédiák egész színes sorozata bontakozik ki a Ben Hurban. A színház egész operett és prózai személyzete készül a nagy feladatra. A rendezés munkáját Ihász Aladár végzi, aki mindent elkövet hogy a darab kiállításban is felidézze ennek a csodás kornak gazdagságát. A szombat esti premiért bérletszünetben tartják meg a vasárnapi második előadás is, úgy, hogy minden hely a nem-bérlő közönség rendelkezésére áll.

Hollandi menvecske. Csütörtökön este lesz a reprize Kálmán Imre legszebb operettjének. A hollandi menvecskének. A gyönyörű darab most teljesen új szereposztásban és új betanulásban kerül színre. A főszerepekben Karácsonyi Illyvel, Kertész Mancival, Nádorral, Tompával, Ihással. Az előadást B. bérletben tartják meg.

Biztosítsa már most a jegyét Szigeti József, a világhírű zsidó hegedűművész egyetlen hangversenyére. Jevők részlejtetésére is kaphatók! Világszenzáció!

A MAGYAR SZÍNHÁZ MŰSORA

Csütörtök fél 9: A hollandi menvecske. (Karácsonyi, Kertész, Nádor, Tompa, Ihász fellépésével. 30. B. bérlet. Ssz. 181.)
Péntek: Bob herceg. (Operettreprize, új előadás nagyon olcsó helyárakkal. 10, 20, 30, 40, 50 lejes mozihelyárakkal. Ssz. 182.)
Szombat d. u. 3: Falu rossza. (Ifjúsági előadás nagyon olcsó helyárakkal. Bevezeti Csüry Bálint dr. tanár. Ssz. 183.)
Szombat este fél 9: Ben Hur. (A világhírtörténelmi legnagyobb film-drámájának énekes, táncos, zenés színpadi változata. Előszór. Bérletszünetben. Ssz. 184.)
Vasárnap d. u. fél 3: Cseregyerekek. (Operettreprize új szereposztásban, új betanulásban, 10, 20, 30, 40, 50 lejes mozihelyárakkal. Ssz. 185.)
Vasárnap d. u. fél 7: Ben Hur. (A világhírtörténelmi legnagyobb film-drámájának énekes, táncos, zenés színpadi változata. Másodszer. Rendes helyárakkal. Ssz. 186.)

Vasárnap este 9: Mánás Miska. (10, 20, 30, 40, 50 lejes mozihelyárakkal. Ssz. 186.)

A MAGYAR SZÍNHÁZ MOZI MŰSORA

A TITOKZATOS KASTÉLY Kalandok 10 felvonásban 15 farkaskutyával

A főszerepekben: HARRY PIEL és GREIF a csoda rendőr-kutyája

Ma, csütörtökön új műsor a Magyar Színházban. Vetítésre kerül „A titokzatos kastély” kalandos történet 10 felvonásban, a főszerepekben: Harry Piel és Greif, a csoda rendőr-kutyája, 14 társával. „A titokzatos kastély”-ban Harry Piel egyik legszenzációsabb alakítását produkálja. A pillanatonként változó, mindvégig érdekfeszítően izgalmas eseményű film-drámában csodával határos dolgokat produkál Greif, a rendőr-kutyája 14 társával. Valóságos ámulatba ejtő annak a 15 kutyának mesterei tökéletes idomítása. Ez a pompás filmjáték ma, csütörtökön és holnap, pénteken 3, 5 és 7 órákor, szombaton két előadásban: fél 6 és 7 órákor és vasárnap csak egy előadásban d. u. 5 órákor kerül vetítésre. Helyárak: 20 és 10 lej.

Vasárnap d. e. 11 órákor matiné
Vasárnap d. e. 11 órákor matiné lesz a Magyar Színházban. Vetítésre kerül Clive Brokk szenzációs filmje, az „Elfejtett arcok” filmregény 8 felvonásban, a főszerepekben: Clive Brokk, Olga Baclanova, Mary Brian és William Powel. Helyárak: 15 és 10 lej.
Csütörtökön és pénteken 3, 5 és 7 órákor: A titokzatos kastély kalandos

történet 10 felvonásban, a főszerepekben: Harry Piel és Greif, a csoda rendőr-kutyája, valamint 14 társa. Helyárak: 20 és 10 lej.
Szombaton csak két előadás, fél 6 és 7 órákor: A titokzatos kastély 10 felvonásban, a főszerepekben: Harry Piel és Greif, a csoda rendőr-kutyája, valamint 14 társa. Helyárak: 20 és 10 lej.
Vasárnap d. e. 11 órákor: Matiné. Elfejtett arcok, filmregény 8 felvonásban, a főszerepekben: Clive Brokk, Olga Baclanova, Mary Brian és William Powel. Helyárak: 20 és 10 lej.
Vasárnap d. u. csak egy előadás 5 órákor: A titokzatos kastély 10 felvonásban, a főszerepekben: Harry Piel és Greif, a csoda rendőr-kutyája, valamint 14 társa. Helyárak: 20 és 10 lej.

RADIO MUSOR

IDŐ: KÖZÉPEUROPAI

Csütörtök, február 12.

Bukarest. 12: Grammfón. 12.30: Hírek, időjelzés. 12.50: Grammfón. 16: Zenekar. 17: Hírek, időjelzés. — 17.15: Gyermekóra. 17.30: Zenekar. 18: Rádióegyetem. 19: Grammfón. 20: Csellóhangv. 20.30: Felolvasás. 20.45: Zongora hangv. Bach, Schumann, Ravell, Fauré művei. 21.15: Hegedűverseny. — 21.45: Hírek.
Budapest. 9.15: Hangv. 9.30: Hírek. 12.05: Hangv. 12.25: Hírek. 1: Pontos időjelzés, időjárásjelentés. 4.45: Hírek. 4: Rádióegyetem. Utána: Pontos időjelzés, időjárásjelentés. 5.10: A földművelésügyi minisztérium előadása: A villamosáram alkalmazása a mezőgazdaságban. 5.40: Könnyű zene. 6.45: Angol nyelvoktatás. 7.15: A művészeti stílusokról, előadás. 7.35: Békeffy-est. 9: Hangv. Csajkovszkij, Mozart, Lányi művei. — Utána: Pontos időjelzés, időjárásjelentés, hírek, majd cigányzene.
Bécs. 20.05: Strauss: Teresina című operettje.
Berlin. 19.35: Szórakoztató zene. **Frankfurt.** 0.30: Hangv.
Hamburg. 20: Dohnányi: Tenor című operája.
Langenberg. 19.45: Hangv.
Lipscse. 20.45: Molière: A képzelt beteg.
Stuttgart. 22.45: Táncczene.
Varsó. 17.45: Zenekari hangverseny. Schubert, Tankiewicz, Wieniawski, Rossini, Verdi művei. 19.25: Grammfón. 20.30: Könnyű zene.
Kattowitz. 20.30: Zenekar.
Poznan. 22.15: Hangv.
Riga. 19.03: Heuberger: Operabál c. operettje.
Milánó. 20.30: Zenekari hangv.
Róma. 20.40: Magyar-est. Goldmark, Bartók, Liszt, Hubay, Berlioz, Brahms művei.
Prága. 22.20: Átvitel moziból.
Brünn. 19.20: Novak: Karlstein című operája.
Stockholm. 20: Zenekari hangverseny. Beethoven, Fesch, Schubert, Fauré, Granados művei.
Belgrád. 20: Opera.
London. 23.35: Táncczene.

Péntek, február 13.

Bukarest. 12: Grammfón. — 12.50 Hírek. 16: Házi zenekar. 17: Hírek, időjelzés. 17.15: Házi zenekar. Delibes, Menchetti, Suppé, Cilea, Thomas, Lehár művei. 18: Rádióegyetem. 19: Színmű. 19.30: Grammfón. 20: Operaest. Rossini: Szevillai borbély. Utána hírek.
Budapest. 9.15: A m. kir. államrendőrség zenekarának hangversenye. 9.30: Hírek. 12: Déli harangszó az Egyetem templomból, időjárásjelentés. 12.05: A Mándits szelőzenekar hangversenye. — 12.25: Hírek. 1: Pontos időjelzés, időjárásjelentés. 2.45: Hírek. 4.45: Pontos időjelzés, időjárásjelentés, hírek. 5: Tót magyar nyelvoktatás. 5.30: Hangverseny. 6.15: „A háború vértelen fegyvere: a propaganda hadviselés”. 6.40: Farkas Jenő és cigányzenekarának hangversenye. 7.40: Dr. Ernst Häckel német nyelvű előadása. 8.15: A varsói filharmoniai társaság hangversenye. Beethoven-est. Leonora-nyitány. E-dur zongoraverseny. V. szimfónia. Utána: Pontos időjelzés, időjárásjelentés, hírek, Majd: A Fejes szelőzenekar hangversenye.
Bécs. 20: Vigopera. 22.30: Zenekar.
Berlin. 19.10: Wagner Richard est.
Breslau. 21.20: Zenekari hangverseny. Beethoven: C-dur szimfónia. Richard Strauss: Zenekari hangv.
Königsberg. 21.10: Wagner-est.
Lipscse. 19.45: Wagner-est.
Stuttgart. 20.15: Bizet: A szép perti leány c. operája.
Varsó, Poznan. 20.15: Zenekari hangverseny. Beethoven: Eleonora nyitány Zongoraverseny, V. szimfónia.
Kattowitz. 20.15: Zenekari hangverseny.
Riga. 19.35: Mozart hangv.
Milánó. 21.30: Zenekari hangverseny. Bellini: Norma, Puccini: Manon Lescaut, Verdi: Aida, Massenet: A lahor király, Gomez: Dal, Girodano: André Chénier, Rossini: Cenerentola.
Toulouse. 20.15: Dalok. 20.45: Béca zene. 21: Operettrejeltek. 24: Szavaltat. 24.50: Táncczene.
Ljubljana. 20.30: Ének.
Belgrád. 20.30: Kamarazene. Rubinstein művei. 22.15: Csajkovszkij művei

Apro hirdetésel

4-5 szobás, lehetőleg földszintes lakást keresek a Wesselényi Miklós utcában. Címet „Jól fizetek” jellegre a kiadóba.
Bor és gyümölcsleparló készülékek készítését legjutányosabb árban vállalom. M. Bauer rézművesmester Bistrita. Str. Lemnelor 42.
Eladó Clujtól 2 kilométerre egy 30 holdas szépkevesü birtok gazdasági épületekkel, azonnal átvehető. Értekezni özv. Béres Jánosné Cluj, Calea Decebal 56.

Kiadó első emeleti négyszobás, komfortos lakás, két szoba konyha földszinti és egy szoba konyha május elsejére. — Egy üres szoba azonnalra. Volt Széchenyi tér 39. Háztulajdonos.

Mindennap frissen fejt kőser tehén és bivalytej, valamint egy tehéntől fejt caesemőtej kapható Schwartz Ignácé vegetárius éttermében. Reg. Ferdinand 10. szám.

Gyorsírási órákat adok. Str. Gen. Berthelot (Eötvös uca) 25.

Két méter széles perzsaszövöszék eladó. Str. Gen. Berthelot (Eötvös uca) 25. Ugyanott perzsa minták is eladók.

Tökéletes román, magyar, német levelező és könyvelő, magyar, német gyors- és gépirással, több éves gyakorlattal állást keres. Vállal román nyelvoktatást és gyorsírást, esetleg órák könyvelést is (mérlegképes). Megkereséseket „Maturált” jellegre a kiadóba kérünk.

Német órákat olvasón, kitűnő módszerrel ad németországi fiú, aki magyarázó ért. Cim a kiadóban.

Magános, megfelelő lakással rendelkező, háztartást vezető ortodox nő egyedülálló koros asszony azonnali lakótársul ajánlkozik. „Tiszta” jelekkel alatti ajánlatokat a kiadóhivatal vábbít

Ady Endre költeményei

külön-külön kötetben — Olcsó kiadás

<p>Uj versek</p> <p>Illés szekeren</p> <p>M gunk szerelme</p> <p>Ki latott engem</p>	<p>Menekülő élet</p> <p>Igy is történelmi</p> <p>Szeretnémha szerepelne</p> <p>Vér és arany</p>
--	---

Minden titkok verseiből

Ára kötetenként 68 lej

Kaphatók az UJ KELET Könyvkiadóban Cluj-Kolozsvár

XIV. ÉV
Cluj-Kolozsvár
február
5691 B

Az Uj Kelet
és hárság
n
Olkkeink
forrás meg

Közlöny
megörzésük

Következő
következő

Bismarck kair
híres mondás, h
kezeses, mert
eszik. A német
a faragatlan m
aki Bismarck k
pal ezelőtt a
egyik hírhedt
szocialisták ig
ban méltónak
közmondás lény
parlamentáris p
német parlamen
adt tehát önm
elenül meg
Németország be
zeti szocialisták
hoz érkezett el.
ulyos tehertété
nak ellenére, ho
maradtak a par
A kérdés csak
lamenti élet me
idejűleg Német
nem-e fog még s
menni, mint am
til ment. A nem
gőgija ugyanis
fékező erőt volt
ppen azáltal h
voltak a parlam
oltak résztvenn
jában. Cselekedé
bizonyos fokú k
felelősségvonnás
volt velük szeml
konstellációk kö
Kívül a parlamen
csak újabb agitá
póskerészes dem
még nagyon sok
metszárban a r
Az új helyzetbe
mellőzhető, sőt
lemremélhető esemé
mentarizmus elle
tekintélyes pártj
lák nem vonultak
kommunisták teh
ték az ökor köve
ltenére, hogy az
az ő obstrukciós t
emel nem voltak
szocialisták póráz
ténnyel ezzel a
mondható követke
den biztonnal ak
prompt forradalom
Németország illo
konszolidációs tör
géhez. Abban az
kommunisták is
ómet parlament
aloha lehetett vol
erőszakosságokat.
hogy a német kom
kötődik órában a
szólv. amelyet a
tal való szolidarit
Németország egész
orsára nézve.

A francia nacio
oz tett fegyverek
tot, amikor a ra
megmentőrtör
got egy esetleg
nyseríttheti a
teli terhek f
ban a non
lne a hatalm
s a kormány
alatt. Lényve
t beváltani
francia rádi
sták mindet
lásával em
ok meg
francia háló
li terhek el
ak.
yos, hogy a